

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

Arkkitehtuurin koulutusohjelma

Annariitta Linna

Ingólfstorg – Kvosin

Kehityssuunnitelma Reykjavikin historialliseen keskustaan

Diplomityö

Tarkastajana professori Olli-Paavo Koponen

15.02.2012

Tiivistelmä

Tämä diplomityö käsittelee Reykjavikin Kvosin kaupunginosassa sijaitsevan Ingólfstorgin ja sen ympäristön kehittämistä arkkitehtuurin keinoin. Diplomityön pohjana on aiheesta järjestetty yleinen arkkitehtuurikilpailu.

Kvosin on Reykjavikin varhaisin keskittymä ja alueella on useita alkuperäisiä rakennuksia. Se sijaitsee edelleen keskeisesti Reykjavikin kaupunkirakenteessa ja suurin osa sen rakennuksista on suojeltu. Kehityssuunnitelmassa keskityn erityisesti alueen historiallisten arvojen sekä paikallisen ilmapiirin vaalimiseen. Olennainen osa työtä on alueelle rakennettavan uuden hotellin suunnitelmien laatiminen.

Reykjavikin arkkitehtuuria leimaa sen soveltuminen karuun ilmastoon sekä luonnollisten rakennusmateriaalien niukkuus. Tarkastelussa Reykjavikin arkkitehtuurin ominaispiirteiksi nousee pienimittakaavaisuus, värikkyys, aaltopellin moninainen käyttö sekä poikkeuksellisista luonnon olosuhteista juontuva ainutlaatuisuus. Kontekstiin sovittamisen keinoina on kehityssuunnitelmassa käytetty vallitsevien paikallisten elementtien harkittua toistoa sekä historiallisesti merkittävien katunäkymien nostamista täydennysrakentamisen kantavaksi teemaksi.

Kehityssuunnitelman keskeinen sisältö on luoda kaupunkitilaan miellyttäviä paikkoja ja nykyistä tilannetta yhtenäisempi kokonaisuus. Tämä on toteutettu rajaamalla tilaa täydennysrakentamisella sekä yhdistämällä alueen aukiot kulttuurisesta konseptista nousevalla kuvioinnilla.

Abstract

This master's thesis examines redeveloping of Reykjavik's central city area of Kvosin and particularly Ingólfstorg and it's surroundings by architectural manners. It is based on a competition proposal made for open architectural competition of this matter.

Kvosin is Reykjavik's oldest city area and there are a few original buildings on the site. It is still forming the heart of the city and most of it's buildings are listed. In this redeveloping plan I concentrate on the historical value of site as well as contributing local atmosphere. Great deal of the work is a new hotel plan on the site.

Architecture of Reykjavik is characterized by it's suitability towards the harsh climate of Iceland and the lack of resources concerning building materials. Studying the characteristics of architecture in Reykjavik it shows that small scale, colourfulness and multifarious use of corrugated iron together with elements derived by exceptional nature are the key factors that make the uniqueness of it. Deliberate repetition of these dominant elements of the surroundings is one way of fitting the new buildings in their sensitive concept. Limited views towards historical buildings and street views have been raised as the factor that sets new constructions on their place.

Main content of the redeveloping plan is to create new pleasant places into the city scene and a better overall coherence of the site. This has been gained by the matters of site specific building planning and by adapting combining element of outdoor public spaces from a local culture.

Sisällys:

Tiivistelmä

Abstract

1. Johdanto
2. Suunnittelualue
3. Reykjavik arkkitehtuurin ominaispiirteet
 - 3.1. Taustatekijöitä
 - 3.2. Aaltopelti
 - 3.3. Reykjavikin värit
 - 3.4. Mittakaava
 - 3.5. Rakentaminen maanjäristysherälle alueelle
4. Kehityssuunnitelman tavoitteet
5. Suunnitteluratkaisut
 - 5.1. Aukioiden kehittäminen
 - 5.2. Hotellisuunnitelma
6. Arkkitehtuuria aaltopelistä?
7. Lähteet
8. Liitteet
 - 8.1. Kilpailuohjelma
 - 8.2. Pienennökset kilpailutyöstä
 - 8.3. Pienennökset diplomityöplansseista

1. Johdanto

Diplomityöni käsittelee Reykjavikin Kvosin kaupunginosassa sijaitsevan Ingólfstorgin ja sen ympäristön kehittämistä arkkitehtuurin keinoin keskittyen erityisesti alueen historiallisiin arvoihin sekä paikallisen ilmapiirin vaalimiseen. Diplomityön pohjana on arkkitehtuurikilpailu, jonka ohjelma on työn liitteenä (liite 8.1.). Olennainen osa työtä on alueelle rakennettavan uuden hotellin suunnitelmien laatiminen.

Islannin rakennushistoria on verrattain lyhyt. Euroopan maista Islanti on asutettu viimeisimpänä ja karut elinolosuhteet ovat hidastaneet sen kaupunkien kehitystä omaan rytmiinsä. Maan pääkaupungissa Reykjavikissa asuu nyt suurin osa islantilaisista, yhteensä 170 000 asukasta. Pienuudestaan huolimatta se on vilkas, elävä ja tapahtumarikas kaupunki. Sillä on vahva identiteetti, jonka muodostumista saarivaltion eristäytyneisyys, poikkeukselliset luonnonolosuhteet ja kaupungin rakentuminen verrattain lyhyessä ajassa melko yhtenäiseen tyyliin ovat edesauttaneet.

Reykjavikin rakennettu ympäristö on kauttaaltaan inventoitu kaupungin toimesta ja sen rakennusperinteiden vaalimiselle on laadittu kattava ohjelma. Suunnittelualueella ja sen ympäristössä on useita historiallisesti merkittäviksi arvioituja rakennuksia, kuten esimerkiksi pääkaupungin vanhin säilynyt puutalo vuodelta 1762. Reykjavikin kaupunki onkin alkanut rakentua 1700-luvulla juuri alueen länsipuolelta kulkevan Aðalstrætin varrelle. Nämä lähtökohdat antavat mielekkään asetelman historiallisten arvojen ja paikallisidentiteetin vaalimiseen alueen kehittämissuunnitelmassa.

2. Suunnittelualue ja sen rakennukset

Suunnittelualue sijoittuu Tjörn-lammen ja Pohjois-Atlantin väliin jäävälle kaistaleelle. Alue rajautuu tarkemmin Reykjavikin keskustan Kvosin alueen Aðalstræti, Hafnarstræti, Veltusund, Vallarstræti, Thorvaldsensstræti ja Kirkjustræti katuihin.

Kartta 1. Suunnittelualan rajaus.

Suunnittelualue on pitkälaisen kaupunkikeskustan läntinen osa. Aivan alueen vieressä itäpuolella on keskustan yksi keskustan ainoista puistoaukioista Austurvöllur. Pohjoispuolella alueen vieressä on historiallisiin rakennuksiin toteutettu ravintolakeskittymä, joiden takana on vuonna 2000 sataman läheisyyteen avattu Reykjavikin taidemuseo. Suunnittelualueen eteläpuoleinen kortteli on osittain parkkipaikkaa ja joutomaata, jolle on vireillä olevia rakennushankkeita. Tämän takana Tjörn-lammen rannalla on vuonna 1986 järjestetyn arkkitehtuurikilpailun pohjalta rakennettu Reykjavikin kaupungintalo. Suunnittelualueen länsipuolelle jää kaupungin vanhin asuinaluekortteli Grótaþorpið, jonka pientaloista suurin osa on rakennettu ennen Islannin itsenäistymistä vuonna 1918.

Suunnittelualueen rakennukset edustavat eri aikakausia ja ovat mittakaavaltaan epäyhtenäisiä. Tämä on ollut taustalla siihen, että vuonna 1992 tehdyssä ja toteutetussa suunnitelmassa Ingólfstorg haluttiin jakaa pienempiin osiin. Pohjoispuolelle on toteutettu kaksi kioskia, jonka edustalla olevien porttirakennelmien läpi laskeudutaan portaita pitkin eteläpuolelle. Portaat ja suuren osan aukiota halkaisee pitkä ja kapea luiska. Etenkin kesäisin portaat ja niiden edusta on suosittu rullalautailupaikka. Pienet rakennukset eivät suojaa aukiota pohjoistuulelta, joten miellyttävät istuskelupaikat jäävät vähäisiksi. Aukio on suosittujen ostoskatujen päate ja on sijaintinsa ansiosta aktiivisessa läpikulkukäytössä. Toinen kaupunkirakenteesta erottuva aukio suunnittelualueella on rauhallisempi Vikurgarður, jossa on sijainnut kaupungin hautausmaa vuoteen 1838 asti.

Vanhin rakennus varsinaisella suunnittelualueella on vuonna 1878 alunperin tyttökouluksi rakennettu kaksikerroksinen puurakennus Thorvaldsenstrætilla. Alueen muita suojeltuja rakennuksia ovat viime vuosisadan alussa rakennetut kolmikerroksinen Vallarstræti 4 ja kaksikerroksinen Aðalstræti 7, joiden uudelleenkäytön ideointi osana elävää kaupunkikeskusta on annettu myös kilpailuohjelmassa tehtäväksi. Tällä hetkellä Vallarstræti 4 on vailla käyttöä ja Aðalstræti 7 toimii kahvilana.

todennäköisesti norjalaisen perinteen mukaisesti pitkänmallisiksi, yhden ison huoneen ympärille rakentuviksi taloiksi. Talojen rakenne oli puupilareista ja – palkeista valmistettu kehikko, joka vuorattiin ympäriinsä paksulla kerroksella turvetta ja kiviä. Rakennuksen julkisivut ja katto kasvoivat heinää ja ovat luontoon sulautumisessa esikuvia nykyiselle ekoarkkitehtuurille. Turvetaloista on säilytetty muutamia rekonstruoimalla niitä lähinnä nähtävyyshankkeiksi. Alkuperäiset ovat muuttuneet taas osaksi maisemaa jättäen hyvin niukasti jälkiä itsestään.

Tuliperäisen Islannin luonto on ainutlaatuinen, mutta karu ja rakennusmateriaaliksi kelpaavia raaka-aineita on ollut niukasti. Vulkaaninen kiviaines ei sovellu rakentamiseen, eikä maaperässä ole saviesiintymiä tiilien rakennusaineeksi. Puita kasvaa maassa hyvin niukasti ja ennen betonirakentamisen yleistymistä kaikki rakennusaineet täytyi kuljettaa maahan tuontitavarana. Muun muassa tästä johtuen varhaisaikojen turvetalojen kehittäminen jatkui aina viime vuosisadan alkupuolelle saakka. Rakennuksia tehtiin siis edelleen pääosin turpeesta, kun Reykjavik sai kauppa-oikeudet vuonna 1786. Tätä vuotta on pidetty Reykjavikin perustamisvuotena. Kauppa-asemia pystytettiin hallinnollisen keskuksen toimesta ja vauraat tanskalaiset kauppiat toivat puurakentamisen mukanaan Islantiin. Tanskalaisten viranomaisten toimesta kehiteltiin paikallisiin turvetaloihin parannuksia ja niiden pääjulkisivuja alettiin toteuttaa puusta 1700-luvun puolivälissä. Myös pohjaratkaisua kehiteltiin ja toisiinsa kytketyt huoneet yleistyivät rakentamisessa.

Kauppiaiden talot ja kauppa-asetat olivat ensimmäisiä kokonaan puusta toteutettuja rakennuksia. Ne rakennettiin valmiiksi sahatusta tanskalaisesta tuontipuusta ja olivat malliltaan jyrkän harjakattoisia ja matalaseinäisiä. Näitä on olemassa edelleen muutamia. Kauppiaiden talojen lisäksi arvossa pidettyä puuta oli käytetty myöhäiskeskiajalta lähtien merkittävimpien kirkkojen rakentamisessa, mutta yleisemmin kirkkoja alettiin rakentaa puusta turpeen sijaan 1800-luvun puolivälissä. Hitaasti puun käyttö alkoi yleistyä myös asuinrakentamisessa laajemmin. Vuosisadan lopulla luovuttiin synkähköstä jyrkkäkattoisesta rakennustyylistä ja merkittävät rakennushankkeet toteutettiin pitkälle uusklassismin tyyllisyyden mukaisesti. Uusklassismivirtaus saapui Islantiin siis noin sata vuotta myöhemmin kuin esimerkiksi Suomeen ja toteutuksissa oli myös vahvasti paikalliset elementit mukana. Tämä arkkitehtuurityyli on jälkeempään nimetty islantilaiseksi klassismiksi. Siinä toteutuu klassisten sääntöjen mukainen julkisivujen symmetria, kattokolmio sekä rytmikäs ja selkeä aukotus, mutta rakennukset toteutettiin lähinnä puusta, kooltaan melko vaatimattomiksi ja mittasuhteiltaan yläkerta ja sokkeli tehtiin verrattain mataliksi. Tältä ajalta on säilynyt useita rakennuksia ja yksi niistä on suunnittelualueella sijaitseva tyttökoulu Thorvaldsensstrætilla. Tyttökoulu on rakennettu vuonna 1878 ja se on entisöity alkuperäiseen asuunsa vuosina 1997-98.

3.2. Aaltopelti

Islantiin muuttaneet norjalaiset kalastajat toivat 1900-luvun alkupuolen lähestyessä mukanaan rakentamiseen uusromanttisen sveitsiläistyypin

alppimajan. Pääasiassa East Fjordsiin ja West Fjordsiin rakennetut asuinrakennukset tuotiin Norjasta esivalmistettuina. Alppimaja-tyylin mukaisesti rakennuksiin tehtiin pitkät räystäät, koristeelliset räystäslaudat ja friisit ovien ja ikkunoiden yläpuolelle. Talot olivat aiempaa suurempia ja ikkunapinta-alaa oli enemmän. Norjalaisen mallin mukaisia alppimajoja alettiin rakentaa Islantiin laajemminkin ja paikalliset rakentajat toivat niihin oman kädenjälkensä. Islantilaiset toteuttivat talojen julkisivut puun sijaan aaltopelistä, joka tuotiin maahan kauppavaihdossa Englannista.

Kuva 1. Koristeellisia pientaloja vuosisadan alusta.

Ulkomailta adaptoitujen rakennustyylien sovittaminen paikallisiin oloihin on ollut jatkuva teema Islannissa läpi aikojen ja tuottanut varsin omaleimaista arkkitehtuuria. Aaltopelti valikoitui kauppasuhteiden vuoksi vallitsevaksi julkisivumateriaaliksi. Sen edulliset ominaisuudet kuljetukseen tekivät siitä ehdottoman tuontituotteen rakentamiseen. Helppo työstettävyys ja kestävyys rankassa ilmastossa olivat omiaan säilyttämään sen aseman. Kaupungistumisen alkuaikoina myös Reykjavik kärsi tuhoisista kaupunkipaloista. Tähän viranomaiset reagoivat kieltämällä puun käytön laajasti rakentamisessa ja tämä on vauhdittanut aaltopellin käytön yleistymistä Islannissa entisestään. Julkisivumateriaaliksi kelpasi aaltopellin lisäksi ainoastaan liuskekilviltä, jonka hinta oli tuplasti korkeampi peltiin verrattuna.

Aaltopellistä toteutetut rakennukset näyttävät hyvin paljon puujulkisivuisilta, mutta lähempi tarkastelu paljastaa taitavan peltiseppätyön yksityiskohtineen. Peltivuoratut alppimajat dominoivat rakentamista vuosisadan vaihteessa ja pelti on julkisivumateriaalina säilyttänyt vahvan asemansa näihin päiviin saakka. Karun ja teollisen materiaalin taitava käyttö skandinaavisessa arkkitehtuurissa puun tilalta heijastuu Reykjavikin luonnon erityispiirteistä ja vahvistaa paikallista identiteettiä. Peltiseppien rakennusperinne on säilynyt katkeamattomana ketjuna läpi Islannin rakennushistorian ja tietotaidon välittyminen vahvistanut ympäristön kehittymisen maltillisin askelin melko yhtenäiseksi.

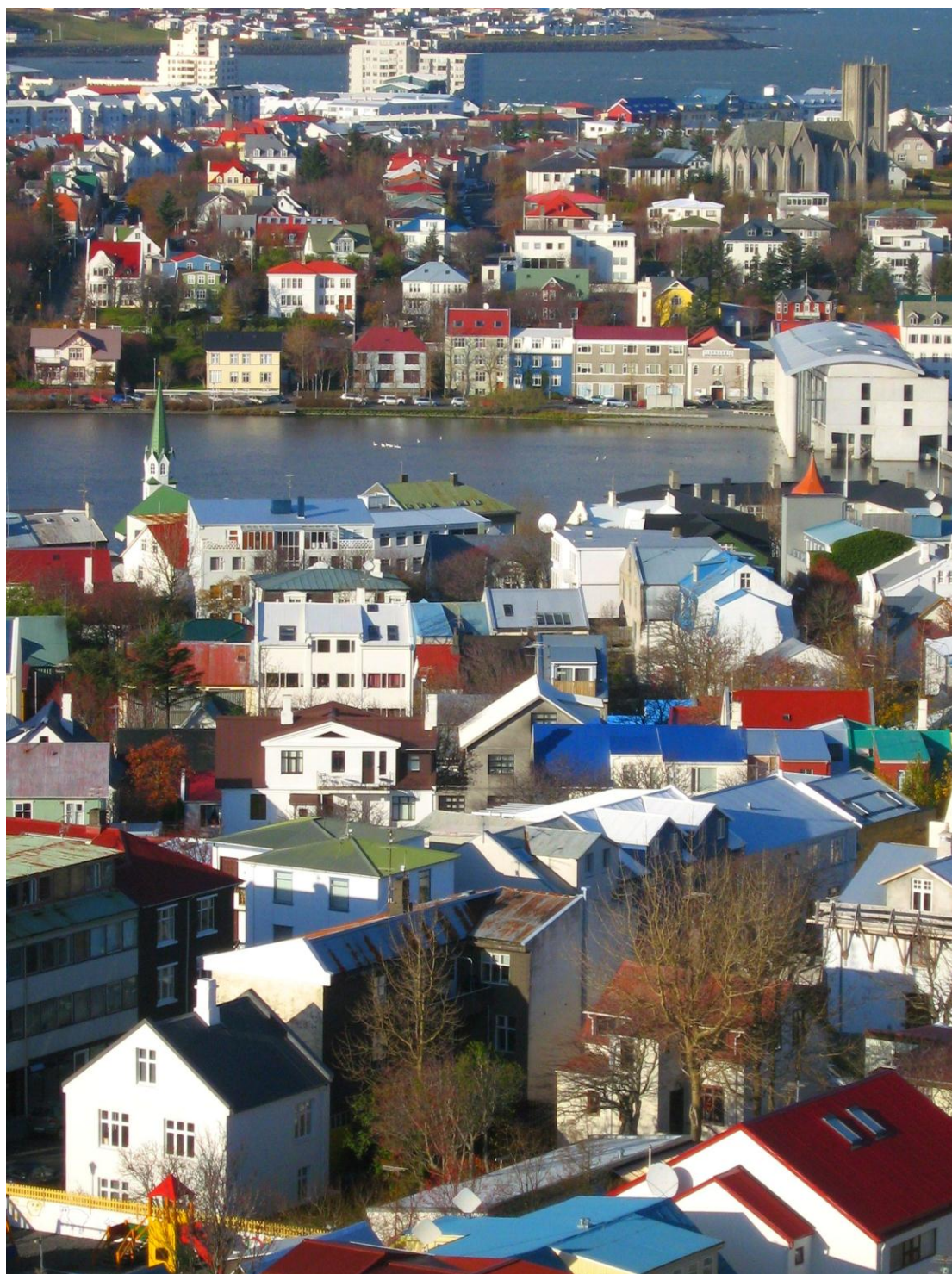

Kuva 2. Aaltopellistä toteutettu Fríkirkjan í Reykjavík vuodelta 1903.

Kaupunkikuvallista yhtenäisyyttä vahvistaa niin ikään aaltopellistä toteutetut harjakatot, jotka erilaisin variaatioin hallitsevat kattomaisemaa. Harjan muoto on perinteisesti jälleen luonnon olosuhteisiin sovitettu jyrkästi viistetty ja symmetrinen estäen veden, jään ja lumen kasaantumisen. Erilaiset kattoikkunat ja ullakkoerkkerit ovat maisemalle tyypillisiä.

3.3. Reykjavikin värit

Kirkkaat värit ovat yksi Reykjavikin kaupunkikuvan tunnusmaisimmista piirteistä. Koska suurin osa rakennuksista on peltikatteisia ja -julkisivuisia ovat mahdollisuudet värien käyttöön paljon laajemmat kuin luonnonmateriaalien kanssa. Teräslevyjen maalaaminen voidaan toteuttaa tehtaalla ja väreistä saadaan kirkkaita ja ennen kaikkea kestäviä. Siinä missä muualla Skandinaviassa suosittu puujulkisivun väripinta haalistuu auringon valon vaikutuksesta suhteellisen nopeasti, teräsmaalit kestävät lähes muuttumattomina pitkään.

Kuva 3. Näkymä Tjörnin lammen yli.

Kirkkainta värejä on käytetty etenkin perinteisissä islantilaisissa asuinrakennuksissa. Modernin arkkitehtuurin saapuessa Islantiin kirkkaat värit korvasi hillitymmät ja vaaleammat sävyt. Värikkäitä rakennuksia on siis etenkin vanhan keskustan ympäristössä. Jatkumona kirkkainta värien käytölle maisemassa on laaja satama-alue värikkäine kalastuslaivoineen, veneineen ja kontteineen. Vahva värien käyttö on tunnusomaisia Islannin kulttuurin eri saroilla laajemminkin. Rakennusten lisäksi myös katumuoti, autot ja pyörät ovat useimmiten värikkäisiä.

Värien runsautta islantilaisessa katukuvassa on perusteltu islantilaisten hilpeällä ja pirteällä luonteella. Toisaalta myös Islannin luonnosta löytyy poikkeuksellisia sävyjä, joista kirkkaiden sävyjen voi ajatella kumpuavan. Turkoosit vesilähteet, tulivuorista purkautuva oranssinpunainen laava, taivaalla loistavat revontulet sekä jokasyksyinen ruska keltaisen, oranssin- ja violetinpunaisine kasveineen ovat esimerkkejä, jotka nousevat esiin Islannin erityisestä luonnosta. Joka tapauksessa värikkäät rakennukset erottuvat usein harmaana näyttävästä taivasta vasten kutsuvina, elävinä ja viehättävinä.

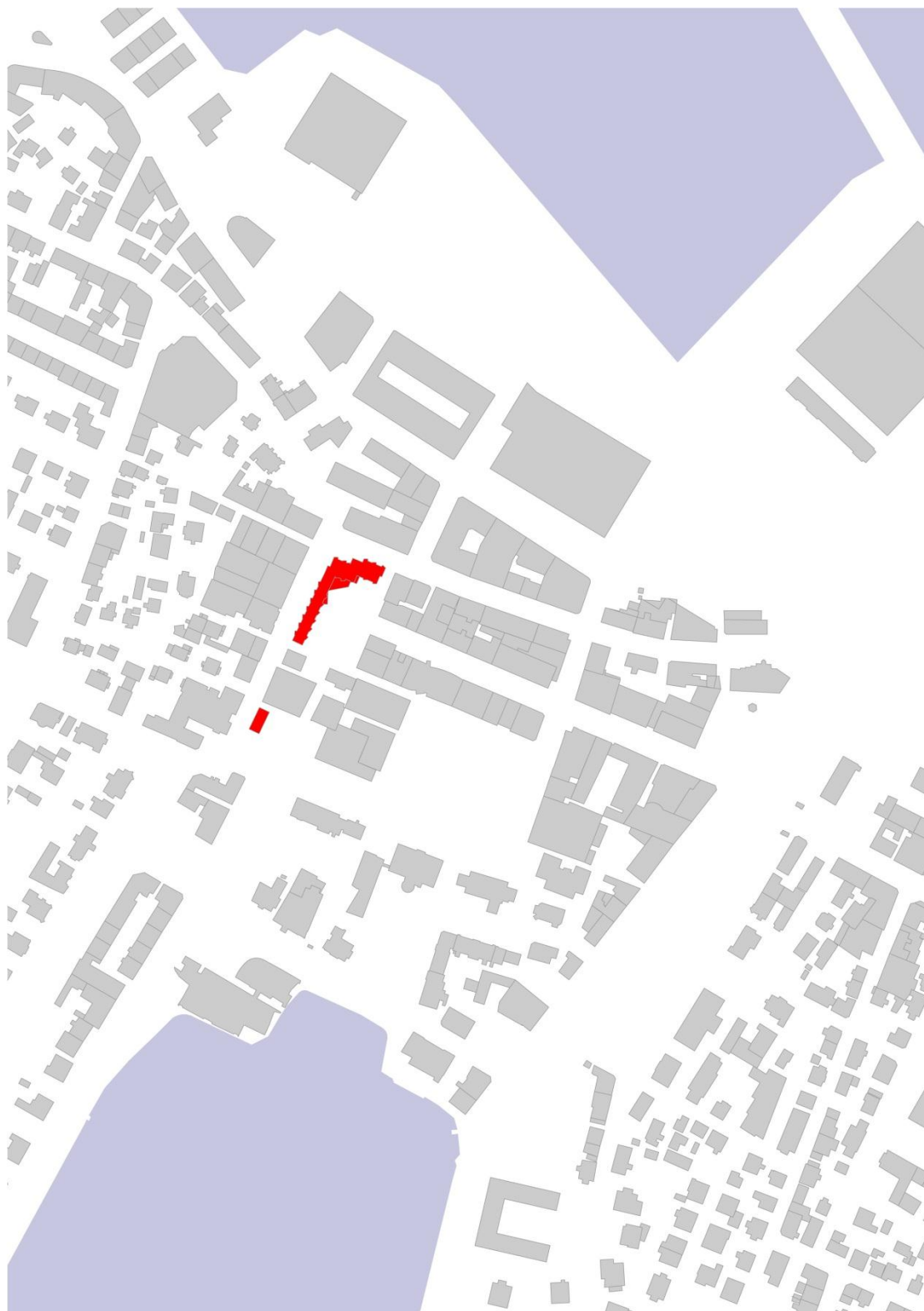

Kuva 4. Esimerkkejä värien käytöstä Reykjavikin tyypillisessä ympäristössä.

3.4. Mittakaava

Pienimittakaavaisuus on Reykjavikin kaupunkikuvalle tyypillistä. Suuri osa Reykjavikilaisista asuu omakotitalossa, jotka levittäytyvät laajaksi matoksi keskustan ympärille. Pientaloja sijaitsee myös aivan Reykjavikin ytimessä ja etenkin suunnittelualueen läheisyydessä, jossa historiallisia rakennuksia on paljon. Jonkun verran lähinnä uudemman keskusta-alueen rakennuksista on korkeampia kerrostaloja. Mittakaavalla erottuvana maisemasta kohoaa Reykjavikin ehkä suurellisin rakennushanke Hallgrimskirkko sekä vuosina 1925-29 betonista rakennettu Reykjavikin roomalais-katolinen kirkko. Niinikään betonista tehdyn Hallgrimskirkon rakentaminen aloitettiin vuonna 1945 ja se siunattiin käyttöön vuonna 1986.

Reykjavikin rakeisuus koostuu pienistä tiivisti riveihin järjestyneistä omakotitaloista, joiden lomasta erottuvat muutamat julkisen rakentamisen kohteet. Yliopiston ja sairaalan alue edustaa isompaa mittakaavaa samoin sataman ja lentokentän toimintaan liittyvät rakennetut alueet.

Kartta 3. Rakeisuuskuva suunnittelualueen ympäriltä.

Mittakaava mittakaavan sisällä muodostavat pientalojen ja pienkerrostalojen erkkerit ja ulkonemat, joita esiintyy Reykjavikin rakennuksissa laajasti. Erilaiset rakennusmassasta ulostyöntyvät kuistit ovat käytännöllinen suojavyöhyke siirryttäessä ulkotiloista sisätiloihin. Ilmaston takia aikaa vietetään paljon sisällä ja erilaisia soppeja oleskeluun tarvitaan. Maiseman

katseluun erilailla suunnatut ikkunat ja ulosvedot tuovat lisäarvoa ja ovat jääneet pysyväksi osaksi Islantilaisista rakentamista.

Kuva 5. Kattoerkkereitä.

3.5. Rakentaminen maanjäristysherälle alueelle

Kylmän, tuulisen ja karun ilmaston lisäksi islantilaiselle rakentamiselle asettaa erityisen haasteen maan lukeutumisen yhteen maanjäristysherimmästä. Rakentamisen lähtökohtina on perinteisesti ollut juuri karussa ilmastossa selviäminen ja materiaalien saatavuus. Maanjäristyskestäviä rakennuksista on tullut sattumalta samoista lähtökohdista. Huonosti järjestyksiä kestäviä tiiltä ja puuta ei ole ollut saatavilla ja rakennukset on tehty mataliksi tarpeita vastaaviksi. Näin perinteisistä lähtökohdista rakennukset ovat kestäneet myös maanjäristyksiä melko hyvin.

Kun betonirakentaminen rantautui Islantiin 1900-luvun alkupuolella, on se jäänyt edullisten ominaisuuksiensa vuoksi eniten käytetyksi runkomateriaaliksi. Betonia voidaan tuottaa paikallisista raaka-aineista ja se on hyvin maanjäristyskestävää.

4. Kehityssuunnitelman tavoitteet

Kehityssuunnitelman tavoitteet ovat yhteneväiset kilpailuohjelman tavoitteiden kanssa painottuen erityisesti paikan historiallisen luonteen ja paikallisidentiteetin vahvistamiseen. Tavoitteena on parantaa kaupunkiympäristön laatua ja toimivuutta etenkin alueelle sijoittuvien

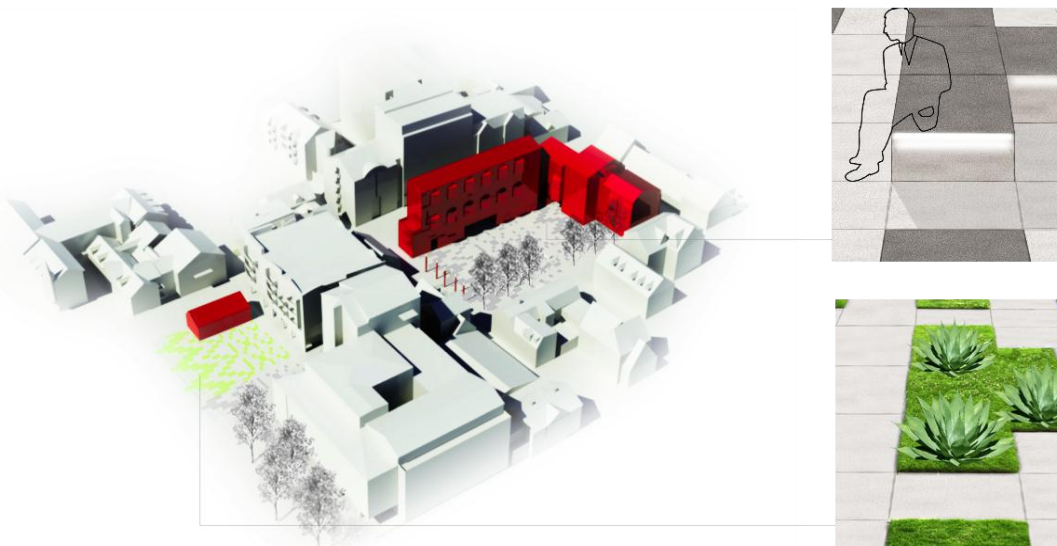
aukioiden Ingólfstorgin ja Vikurgarðurin osalta. Olennaisena osana kehittämissuunnitelmaa on keskustaan toteutettavan hotellin suunnittelu, jonka ratkaisu tulisi istua luontevasti täydennysrakennuksena herkkään ympäristöönsä. Voimassa olevan asemakaavan mukaan uuden hotellirakennuksen suurin sallittu kerrosala on 4 500m² sijainti Vikurgarðurin aukiolla on poissuljettu.

Keskeinen sijainti asettaa suunnittelulle paljon muitakin tavoitteita, koska sen vaikutukset ovat suuret niin kaupunkilaisille kuin turistille. Kehityssuunnitelman tavoitteena on edistää jo nyt vilkkaalle ja elävälle keskustalle ominaisia olemassa olevia piirteitä sekä yhtenäistää julkisia tiloja että kohottaa nuupahtanutta olemusta tuoreella, ympäristönsä huomioivalla arkkitehtuurilla.

5. Suunnitteluratkaisu

Edellä todetusti Reykjavikin rakennettua maisemaa hallitsee rakennusten värikykyys, mataluus, aaltopeltijulkisivut ja viistokatot. Tämä tavanomainen maisema nousee erityiseksi ja arvokkaaksi suhteessa rakennetun ympäristön samankaltaistumiseen muun muassa globalisaation ja tiedonkulun räjähdysmäisen nopeutumisen vaikutuksista johtuen kaikkien länsimaiden välillä. Tyypillisellä ja tutulla on oma merkityksensä rakennetussa ympäristössä ja sen jatkuvasti vähenevät esimerkit nostavat tavanomaisen ja paikallisen erityisiksi. Tästä asetelmasta ponnistaa alueen kehityssuunnitelma ja siihen liittyvä hotelli, jonka pääajatus on nostaa esiin sen ainutlaatuinen ympäristö. Jokaisesta hotellihuoneesta on harkittu näkymä kohti historiallisia rakennuksia ja viehättäviä kadunkulmauksia jo suoraan huoneen ovelta. Hotellissa vierailijat aistivat heti, missä he ovat ja miksi paikka on erityinen.

Nykyisellään hajanainen kokonaisuus on nivottu yhteen kahdella eri teemalla. Toinen on alueen länsipuolella kulkeva jatkuva rakennusmassojen linja ja näkymien rajaaminen ja toinen on yhtenäisenä jatkuva metafyyminen islantilaisen villapaidan kuviointi katutasossa. Rakennusmassat aukioiden länsilaidalla ovat kapeahkoja jättäen tilaa sopivan kokoisille aukioille. Ingólfstorgin puolella länsilaidan rakennusmassa on viisikerroksinen ja rajaa pois tarkoituksellisesti näkymät torilta Aðalstrætin vastakkaiselle puolelle. Hotellin toinen rakennusmassa Ingólfstorgin pohjoispuolella on matalampi kurottaen alas kohti kadun toisella puolella olevaa kaksikerroksista ravintola- ja liikerakennusta. Se muodostaa taustaseinän eteensä avautuvalle torille ja toimii puskurina vaakasuoralle pohjoistuulelle. Rakennusmassat on suunniteltu katutasossa hengittäviksi lasijulkisivuineen ja läpikuljettavine aukkoineen. Katutasolla rakennukset toistavat aukioiden toiminnallista luonnetta. Puistomaisemman Vikurgarður -aukion reunalla rakennukseen on ajateltu sijoitettavan pieni talvipuutarha tai kukkakauppa ja hotellirakennuksen alakerrassa on toimintatilat nettikahvilalle, lukusalille ja pyörä- ja rullalauta yms. vuokraamolle sekä ravintolalle.

Kuva 6. Näkymä luonnosvaiheesta ja ideakuvat aukion toteutuksesta.

5.1. Aukioiden kehittäminen

Eri harmaansävyisistä betonilaatoista toteutettavan kuvioinnin idea on puhaltaa aukioille paikallista henkeä ja kutoa yhteen kaksi aukiota. Islantilainen kuvioitu villapaita on paikallinen ylpeys, lähestulkoon kansallisasu. Sen juuret juontavat Álafoss -villatehtaan perustamiseen vuonna 1896 aivan Reykjavikin viereen Mosfellsbærin kylään. Tehtaan perustajalla Björn Þorlákssonilla on ollut suuri vaikutus villateollisuuden lisäksi myös koko kylän kehittämisessä. Paikallisesta villasta kudottujen paitojen ominaisuudet ovat oivalliset kylmällä säällä. Neulottu vaate on pehmeä, hyvin eristävä, veden pitävä, hengittävä ja kevyt, joten sillä on aina ollut keskeinen asema varustauduttaessa ankarien säiden mukaisesti. Kuviointeja on monenlaisia, mutta perinteinen yläosan sahalaitakuviointi toistuu vallitsevasti niissä edelleen. Tämä on valittu myös aukion laattakuvioon.

Aukioiden johdattelun yhdistämisen lisäksi suunnitteluratkaisussa vahvistetaan aukioiden nykyisiä erilaisia rooleja kaupunkirakenteessa; Ingólfstorgia enemmän tapahtumien areenana ja Vikurgarðurina rauhallisempina virkistys- ja taukopaikkana. Jälkimmäisessä kuviointi toteutettaisiin osittain istutuksin ja se toimisi jatkeena viereisen parkkipaikan tilalle toteutettavalle puistolle. Näin syntyisi keskustaan yhtenäinen viherreitti, jota voisi jatkaa edelleen alueen eteläpuoliselle osittain tyhjälle tontille ja edelleen Tjörn-lammen rantaan.

Ingólfstorgin puolella penkkejä ja myös rullalautailuun soveltuvia pintoja nostetaan ja lasketaan kuvioinnin mukaisesti ja nämä valaistaisiin selkeästi ja houkuttelevasti. Uudelleen rajatun aukion jakaminen pienempiin osiin ei ole enää tarpeellista vaan pikemminkin lähtökohtana on yhtenäinen tapahtuma-aukio. Tällä hetkellä aukion keskellä oleva kuoppa täytettäisiin ja koko alue tasoitettaisiin loivasti pohjoisesta etelään laskevaksi. Näin portaat jäisivät aukiolta kokonaan pois ja kevyen liikenteen liikkuminen alueella muuttuisi sujuvammaksi. Olemassa olevista elementeistä säilytettäisiin geotermisestä lämmöstä muistuttava kahden kivipaasin taideteos. Aukioille istuisi luontevasti

myös toinen taideteos, joka on suunnitelmassa tyhjä jalusta vaihtuvalle teokselle. Se antaisi paikallisille tai vieraileville taiteilijoille keskeisen estradin ja olisi omiaan dynaamisen keskustan kehittämisessä.

Suunnitelmassa Ingólfstorg rajautuu kuvioinnilla muusta ympäristöstä, mutta myös kolmiulotteisesti pohjois- ja länsisivuilta uudella hotellirakennuksella sekä kuten aiemminkin puurivistöllä itäpuolelta. Parkkipaikat jäävät pois itälaidalta niiden tilalle siirrettävien puiden tieltä.

Ingólfstorgin ja Vikurgarðurin väliin jää pieni aukio, joka on toiminut parkkipaikkana. Kehityssuunnitelmassa aukio on suunniteltu edelleen rakentamattomaksi antaen tilaa historiallisesti arvokkaille rakennuksille. Aukion eteläreunassa on ikkunaton palomuuriseinä, joka valkoiseksi maalattuna tarjoaisi oivat puitteet ulkoilmaelokuville.

Kuva 7. Asemakuva alueelta.

5.2. Hotellisuunnitelma

Osana keskustan elävöittämistä rakennetun ympäristön kohentamista on suunniteltu hotelli, joka on sijoitettu Ingólfstorgille. Siinä nykyisellään ovat

mittakaavaltaan vähäpätöiset ja tyyliltään aluetta hajauttavat kioskit ulkorakennelmiseen on suunniteltu purettaviksi sen alta. Hotellisuunnitelman kerrosala on 2 800m² ja siinä on 46 hotellihuonetta pienin variaatioin. Sallittua kerrosalaa ei ole harkitusti käytetty kokonaan, koska hotelli peittäisi tällöin suurimman osan keskustan tärkeästä tapahtuma-aukiosta.

Hotellin toisena mahdollisena sijoituspaikkana on tutkittu kaakkoiskulman toimistorakennuskompleksia, josta saisi osittain purkamalla ja osittain säilyttämällä mahdollisesti sille toimivat tilat. Kuitenkaan hotellin sijoittaminen purettavan rakennuksen tilalle ei tunnu perustellulta ilman tarkkoja lähtötietoja ja paikanpäällä tehtyä tarkempaa inventointia rakennusten teknisestä kunnosta. Valittu lähtökohta, historiallisen kontekstin huomioiminen, ei myöskään kannusta ympäristön mittavaan muokkaamiseen purkamalla. Tontti sekä olemassa olevat rakennukset pakottaisivat ratkaisun umpikorttelimaiseksi ja kaupunkikuvalliset sekä toiminnalliset parannukset jäisivät vähäisiksi.

Uusi hotelli voisi toimia ympäristöä kohentavasti myös Ingólfstorgin länsipuolelta sitä nykyisellään visuaalisesti rajaavien rakennusten tilalla. Tämän korttelin rakennukset eivät ole suojeltuja ja eikä niiden suunnittelua ole ohjannut Aðalstrætin historiallinen rooli. Tällöin jäisi kuitenkin käyttämättä kaupunkirakenteen tiivistämismahdollisuus, johon myös Reykjavikin keskustassa on syitä pyrkiä. Aukio jäisi edelleen tuuliseksi läpikulkupaikaksi ja sen potentiaali elävän kaupunkirakentamisen tonttina hyödyntämättä.

Ingólfstorgille rakentamisella on myös historialliset perusteet. Toisin kuin aiemmin heinäpeltona ollut viereinen puistoaukio Austurvullör –puistoaukio ja Vikurgarður, jotka ovat olleet aina rakentamattomia alueita.

Hotelli on sijoitettu kahteen sipeen, jotka rajaavat Ingólfstorg –aukion sen pohjois- ja länsipuolelta avaten aukion kohti etelää. Aukion suuntaaminen kohti valoa on ehdotonta viihtyvyyden kannalta Reykjavikin leveysasteilla. Rakennukset ovat tyypiltään erilaiset. Aukion länsilaidan kapeammassa ja korkeammassa viisikerroksisessa massassa on sivukäytäväratkaisu ja se kulkee vuorotellen puolelta toiselle. Sivukäytävän ulkoseinä on lasinen ja se avautuu vuoroin aukioille ja vuoroin Aðalstræti-kadun puolelle mahdollistaen interventiot katutason tapahtumiin ja päinvastoin. Hotellirakennuksesta tulee näin tehottomampi, mutta suunnitelmassa on priorisoitu sen arvot elävän kaupunkitilan osana. Lasinen käytävä on ikään kuin katutilan jatke. Aukion pohjoispuoleinen rakennusmassa on tehokkaampi keskikäytäväratkaisu ja se on pilkottu kolmeen osaan vastaamaan rakeisuutta ympärillä. Rakennus vetäytyy portaittain katulinjasta jättäen väljyyttä kadulle, johon terassit kesäisin levittyvät. Aukion puolella rakennuksen rooli merkittävänä rajapintana on otettu huomioon julkisivun sommittelussa. Aulatilat ja yhteistilat avautuvat lasijulkisivujen kautta aukiolle ja katutilaan elävöittäen niitä. Kaikki katutason tilat ovat suunniteltu toimintoiltaan puolijulkisiksi. Aukion päädyssä on ravintola, jonka kesäisin aukiolle levittäytyvä terassi tarjoaa aurinkopaikkoja siinä levähtäville. Muissa kerroksissa on hotellihuoneita sekä hotellin palvelevat tilat. Muita kerroksia pienempään neljänteen kerrokseen on sijoitettu saunatilat allas sekä mahdollisesti ulosvuokrattava oleskelutila.

Hotellisuunnitelman kantava ajatus ympäristön korostamisesta erilaisin näkymin toteutuu ulkonevien viistoon suunnattujen reilusti aukotettujen erkkerien avulla. Erkkerit toistavat tyypillisen islantilaisen rakennuksen moninaisia ulkonevia rakenteita talojen kulmassa, sisäänkäynnissä, parvekkeissa ja ullakkosyvennyksissä.

Julkisivujen sommittelussa on otettu huomioon aukion aktiivisen luonteen säilyttäminen ja korostaminen. Hotellin julkisivut ovat alimman kerroksen osalta pääosin lasia ja läpikulkukäytävien seiniltä on näkymiä suoraan liiketiloihin. Leveimpien läpikulkujen seinät on suunniteltu pinnaksi lailliselle katutaiteelle ja yleiseksi ilmoitustauluksi. Muuten rakennuksen julkisivut on toteutettu kauttaaltaan aaltopellistä. Erkkerit työntyvät harkitun sattumanvaraisesti eri värisinä ulos muuten sinkitystä aaltopellistä verhoilusta massasta.

6. Arkkitehtuuria aaltopellistä?

Aaltopelti ja arkkitehtuuri esiintyvät harvoin samassa lauseessa ja mielikuvat siitä vievät tehdashalleihin ja maatalouden tuotantolaitoksiin. Aaltopeltiä on käytetty kuitenkin laajasti rakennusmateriaalina siitä lähtien kun sen tehdasvalmistus aloitettiin Englannissa 1850-luvulla. Teräsohutlevyn keveys, kestävyys ja helppo kuljetettavuus sekä työstettävyys ovat edistäneet sen nopeaa kehittelyä ja tuotannon leviämistä. Etenkin Yhdysvalloissa, Chilessä, Uudessa-Seelannissa, Australiassa ja myöhemmin myös Intiassa aaltopelti on tullut reuna-alueiden ja taajamien suosittu rakennusmateriaali. Levyn työstäminen ei vaadi paljon taitoa ja sen säänkestävyyssominaisuudet ovat esimerkiksi puuhun verrattuna ylivoimaiset. Australiassa ja Chilessä siitä tuli suosittu materiaali myös urbaaneilla alueilla etenkin kattomateriaalina.

Yleisemmin aaltopelti nykyarkkitehtuurissa on melko marginaalinen materiaali. Aaltopeltiin päädytään tietystä syystä usein joko hakien vaihtoehtoista ilmaisua tai minimoitaessa rakennuskustannuksia. Näiden lisäksi myös kulttuuriset ja historialliset syyt sekä suunnitelman konteksti ovat taustalla aaltopellin valitsemiseen julkisivumateriaaliksi.

Islannin lisäksi Australiassa ja Uudessa-Seelannissa aaltopellistä on tullut osa kulttuurista identiteettiä ja aaltopeltiä käytetään myös arkkitehtonisesti korkeaa laatua tavoittelevissa kaupunkirakenteeseen keskeisesti sijoittuvissa hankkeissa. Huomiota on saanut etenkin lähinnä pientaloprojektien parissa työskentelevä australialainen arkkitehti Glenn Murcutt, jonka töissä aaltopelti on keskeinen materiaali.

Kuva 8. Simpson-Lee house 1989-1994.

Historiallisen kontekstin ja paikallisuuden ymmärrys on taustalla esimerkiksi Etelä-Afrikkaan toteutetun Red Location Museum of Struggle- museon suunnittelussa. Museon on suunnitellut Noero Wolff Architects, joka on valinnut aaltopellin museorakennukseen dominoivaksi pintamateriaaliksi. Aiemmin aaltopeltihökkeleiden valtaama maisema ja paikan karu historia on nostettu museosuunnitelman lähtökohdaksi ja toistettu harkitusti. Mittakaavaltaan kaupunkirakenteesta esiin nousevan museon sisällä on aaltopellillä vuorattuja identtisiä kuutioita, joiden sisällä on erilaisia näyttelytiloja.

Kuva 9. Red Location Museum of Struggle, 1998–2005, Port Elizabeth, Etelä-Afrikka, Noero Wolff Architects

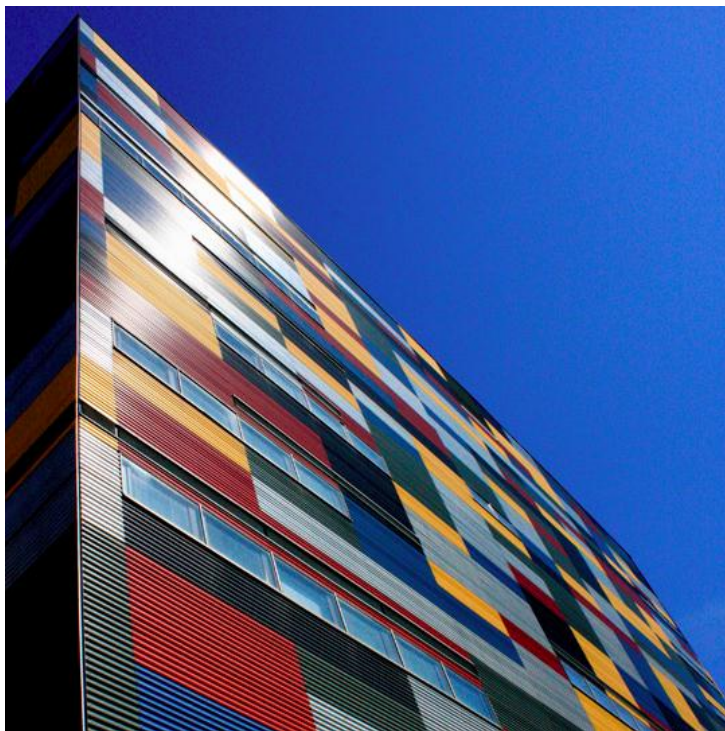
Kuva 10. Red Location Museum of Struggle, julkisivu kadulle.

Kuva 11. Red Location Museum of Struggle, sisänäkymä.

Suomalaisia esimerkkejä aaltopellin käytöstä nykyarkkitehtuurin

julkisivumateriaalina ovat muun muassa ARK-house arkkitehtien suunnittelemat Helsingin Arabia AV-viestinnän osasto sekä Espoon Westendin päiväkotit. Molempiin materiaalivalinnalla on saatu erityinen ulkonäkö. Erityisesti tehdasmaalattuihin teräslevyihin saatavat kirkkaat värit ovat antaneet suunnitelmille niiden erityisen luonteen.

Kuva 12. AV-viestinnän osaston julkisivu. ARK-house.

Reykjavik on värikäs. Reykjavik on aaltopeltiä. Reykjavik on hauska sommitelma, lähes satumainen maisema. Tätä heijastelee konkreettisestikin uusi keskustan hotellisuunnitelma. Kirkkaat värit sopivat luontevasti kaupungin keskustoihin, jotka edustavat ympäristöltään dynaamisuutta ja jatkuvaa muutosta, mutta erityisesti Reykjavikissa värikkyys on osa ainutlaatuista paikallista kaupunkiympäristöä. Hotellirakennuksen viistetyt katot kääntyvät seinästä eheänä visuaalisena pintana ja sinkitty luonnonharmaa aaltopelti muodostaa parin harmaan taivaan kanssa. Rakennuksen ulkoiset elementit tukeutuvat vahvasti ympäristöstä poimittuihin elementteihin ja sen kaupunkikuvalliset edut kumpuavat kokonaissuunnitelmasta.

7. Lähteet

ABRECHT, Birgit 2000: Architectural Guide to Iceland. Prentsmiðjan Oddi hf. Reykjavik.

JOHANNESSON DENNIS 2000: A Guide To Icelandic Architecture. Association of Icelandic Architects. Reykjavik.

MARTEINSSON, B 2002: Material and Energy use in Buildings. The Icelandic Building Research Institute. Reykjavik.

MIETTINEN Esko & TAIVALANTTI Kirsti 2001: Ruostumaton teräs arkkitehtuurissa. Teräsrakenneyhdistys ry. Helsinki

MORNEMENT Adam & HALLOWAY Simon 2007: Corrugated Iron - Building on the Frontier. Frances Lincoln Limited. London.

VENTURI, Robert 1966: Moninaisuus ja ristiriitaisuus arkkitehtuurissa. The Museum of Modern Art. New York.

VÄISÄNEN, Päivi 2007: Teräs, Perustietoa Arkkitehtiopiskelijalle, TKK, Arkkitehtiosasto. Vammala.

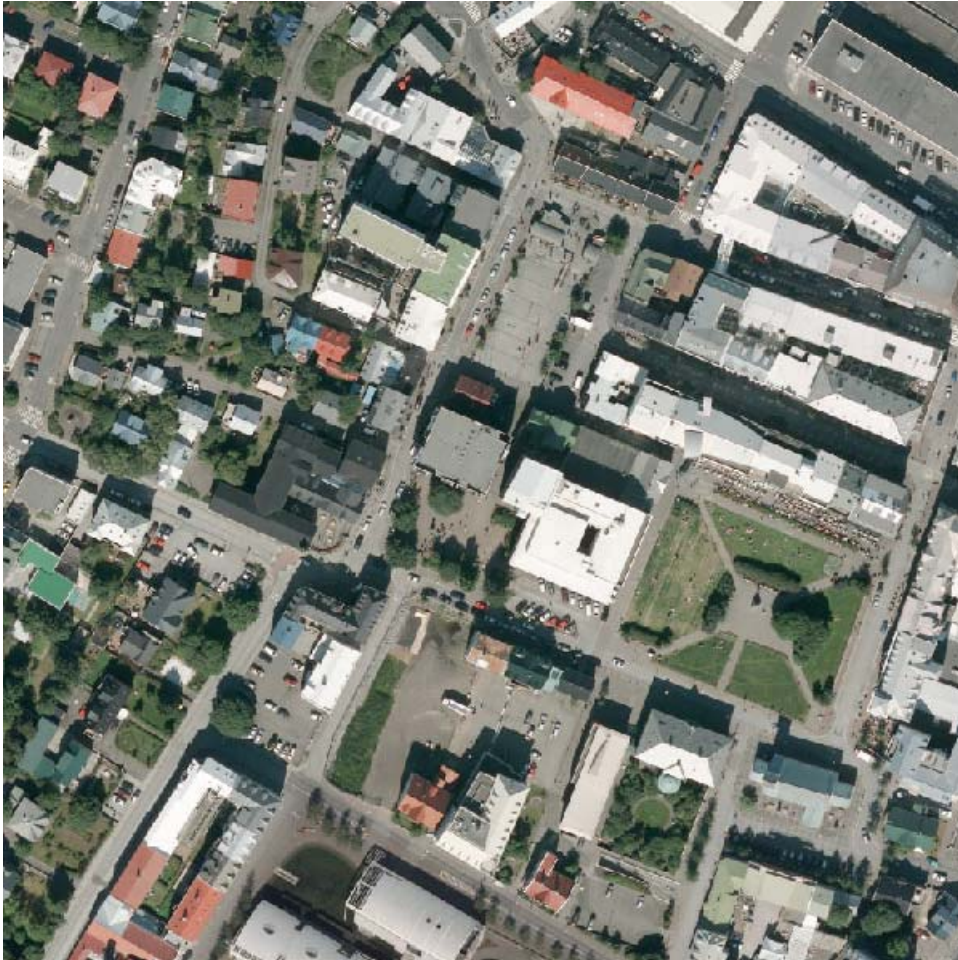
Kartta-aineisto:

Guðmundur Gunnarson, Helga Bragadóttir, Nikulás Úlfar Másson, Pétur H. Ármannsson, K. Torben Rasmussen, 1996: Architecture in Reykjavik. The Association of Icelandic Architects, Árbæjarsafn / Reyjavík Museum, City Planning Office of Reykjavik, Reykjavik Municipal Art Museum / Architecture Department and Nordic House. Reykjavik.

8. Liitteet

INGÓLFSTORG – KVOSIN

**Reykjavík City Centre Redevelopment Competition
First Stage – Best Idea Competition**

City of Reykjavík

In co-operation with the Icelandic Society of Architects

COMPETITION BRIEF, 19. October 2011

TABLE OF CONTENTS

1.	Introduction	3
1.1.	Preamble.....	3
1.2.	Background.....	3
1.3.	Objectives	4
1.4.	Main considerations of the panel of judges	4
1.5.	Form of the competition and arrangements	4
1.6.	Payments and prizes	5
1.7.	Copyright	5
1.8.	Language.....	5
2.	Project Description	6
2.1.	General.....	6
2.2.	Competition area	6
2.3.	Main focal points.....	6
	Current buildings in Vallarstræti.....	6
	Access and the urban environment	6
	Ingólfstorg and Víkurgarður	7
	Building plan – size requirements for the hotel	7
3.	Technical arrangement of the competition	8
3.1.	Right of Participation	8
3.2.	Delivery of competition documents – entry fee.....	8
3.3.	Competition documents.....	8
3.4.	Competition proposals	9
3.5.	Queries.....	9
3.6.	Submission deadline, labelling and delivery of proposals.....	10
3.7.	Panel of judges and the judges secretary	10
3.8.	Competition Steward.....	11
3.9.	Results.....	11
3.10.	Exhibition – Review meeting	12
3.11.	Retention of competition proposals	12
3.12.	Right of use of competition proposals	12
3.13.	The approval of the competition brief	13

I. INTRODUCTION

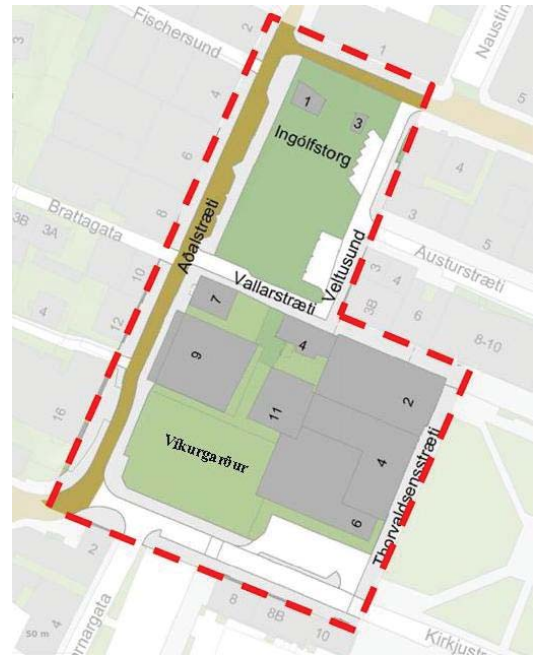
I.1. PREAMBLE

The Reykjavik Planning and Construction Division, in co-operation with the Icelandic Society of Architects, will hold a two-stage competition. The competition is prepared in co-operation with the holders of ground rights at Aðalstræti 7 and 11, Vallarstræti 4 and Thorvaldsensstræti 2, 4 and 6. The city of Reykjavik and the holders of ground rights vil split the cost of the competition.

The first stage is an ideas competition for a revision of the design and planning of the area Aðalstræti, Hafnarstræti, Veltusundi, Vallarstræti, Thorvaldsensstræti and Kirkjustræti (see map). This stage of the competition will focus on the planning of public spaces and preliminary designs for a hotel. Consideration should be given to the overall appearance of the area and links to adjacent public spaces with functionality and environmental quality in mind.

The second stage of the competition will be a design competition. Up to five proposals will be selected from the first stage to prepare a preliminary design for the hotel building and provide a more detailed description of the public spaces.

The competition will be held in accordance with this competition brief, the appendices and the Competition Rules of the Association of Icelandic Architects issued in 1994. This competition brief was drawn up in co-operation with the holders of ground rights, who intend to build a hotel in the competition area.

I.2. BACKGROUND

The current local area plan is the Kvosin plan from 1986. In recent years, the local area plan for Kvosin has been under review with respect to the southern part of Ingólfstorg, Vallarstræti and the sites at Thorvaldsensstræti 2, Vallarstræti 4 and Aðalstræti 7.

In 2008 and 2009, local area plan amendments were announced as a result of a request by the holders of ground rights for the implementation of planning permission included in the current local area plan to build a hotel in Vallarstræti. In response to comments received concerning the announced proposals, the Planning Committee held a meeting on 15 December 2010 and decided to hold an open competition for a vision of the future of this important part of the city.

I.3. OBJECTIVES

The main objectives of the competition are as follows:

- to obtain planning solutions for the competition area and the adjacent public spaces – this includes, among other things, deciding the site for a new hotel
- to promote suitable interplay between public spaces, buildings and the local environment
- to focus on the environmental and social quality of the man-made environment
- to respect the historical heritage, local atmosphere and cultural character
- to take into consideration access for everyone and satisfactory flow for pedestrians, cyclists and vehicular traffic
- to ensure that the development and workmanship is of the highest architectural quality and that it will enhance the functionality and usability of the area
- to make a preliminary design for a hotel that respects the historical context of the city centre district while at the same time providing a vision for the future.

I.4. MAIN CONSIDERATIONS OF THE PANEL OF JUDGES

The panel of judges attaches particular importance to the following:

- that the plans for the competition area and the adjacent environment maintain overall coherence
- that public spaces and buildings enhance community awareness and promote activity in the city centre
- that the flows of car, bicycle and pedestrian traffic are closely integrated and that pedestrians and cyclists feel welcome;
- that the arrangement of open spaces takes into account the climate, orientation of the sun, safety and functionality
- that the local atmosphere and historical importance of the area as the site of Iceland's first settlement is respected, as are of the relationships between new and older buildings
- that the idea for the new hotel is inspiring and breathes new life into the city
- that the houses at Aðalstræti 7 and Vallarstræti 4 will be retained in their present locations or that other locations will be found for them in the competition area.

I.5. FORM OF THE COMPETITION AND ARRANGEMENTS

The competition will be in two stages:

The **first stage** will be the ideas competition, based on a revision of the design and planning within the competition area and the preliminary design of a new hotel.

Competitors will submit their initial ideas for a solution of the subject in accordance with the competition brief.

On completion of the first stage, the panel of judges will select up to five proposals for further assessment in the second stage of the competition. The participants selected to take part in the second stage will receive the opinions and comments of the judges.

Anonymity will be maintained until the assessment of the second stage of the competition is completed, cf. section 3.9.

The **second stage** will be a design competition for the parties whose proposals were accepted during the first stage; a separate competition brief will be issued for the second stage. Participants will further develop their ideas for the design of the hotel and public spaces within the competition area and create closer linkage with the urban environment.

I.6. PAYMENTS AND PRIZES

The authors of any proposal selected for the second stage will receive ISK 2,000,000 (incl. VAT), in payment for further work on the proposal during the second stage, as defined in the competition brief for the second stage. Payment will be made at the end of the competition. A maximum of five entrants will progress to the second round of the competition.

After the second stage, proposals will be selected for the first three places, and prizes will be awarded after the second stage.

- First prize: ISK 2.5m plus a development fee of ISK 2m, total ISK 4.5m.
- Second prize: ISK 1.5m plus a development fee of ISK 2m, total ISK 3.5m.
- Third prize: ISK 1.0m plus a development fee of ISK 2m, total ISK 3.0m.

I.7. COPYRIGHT

The city of Reykjavik will acquire the right to use those proposals that are selected for participation in the second stage within the limitations stipulated in Icelandic copyright law.

I.8. LANGUAGE

The competition language is Icelandic. The competition brief is issued in Icelandic and English in order to facilitate the participation of competitors from abroad. In the event of any discrepancy between the Icelandic and English versions, the Icelandic version will govern.

Appendices to the competition brief will be available in Icelandic only – they will not be translated.

Queries may be submitted either in Icelandic or in English.

The entire text of submitted proposals must be in Icelandic.

2. PROJECT DESCRIPTION

2.1. GENERAL

The principal purpose of the competition is:

- to produce a good overall solution for planning, design and cohesion within the area, forming a framework for a wide range of urban activities.
- to obtain a good design for a hotel that complements the existing buildings in the area and represents a fine example of architecture.
- to obtain ideas for the future of the houses at Vallarstræti 4 and Aðalstræti 7.

2.2. COMPETITION AREA

The first stage of the competition concerns the area delineated by Aðalstræti, Hafnarstræti, Veltusund, Vallarstræti, Thorvaldsensstræti and Kirkjustræti as shown in the diagram above (Section 1.1 Introduction). Competitors in the first stage are also encouraged to provide broad idea for the areas adjacent to the Kvosin district and links to the competition area. The second stage of the competition concerns the preliminary design of the hotel and the public spaces within the competition area.

The competition is primarily concerned with re-planning and designing the public spaces Ingólfstorg, and Víkurgarður and the adjacent neighbourhoods and streets, and with addressing the flow of traffic and pedestrians through the area. A preliminary design for the hotel within the competition area is also obligatory.

2.3. MAIN FOCAL POINTS

An overall plan for the area covering the interaction of town squares, buildings, the local environment and traffic systems.

Assimilation with the surroundings, the current buildings and respect for the history of the area.

The interaction of buildings and human activities, how the buildings and urban environment can promote human activity.

Current buildings in Vallarstræti

- The panel of judges finds it appropriate to keep the buildings at Aðalstræti 7 and Vallarstræti 4 in their current locations or else they should be moved to other location within the competition area.
- It should be assumed that the building at Thorvaldsensstræti 2 (Gamli Kvennaskólinn) will remain unchanged as it is a listed building.

Access and the urban environment

- Emphasis should be placed on good traffic flow for all those who travel in the area.
- Attention should be paid to achieving a well-balanced relationship between buildings and public spaces so as to provide an arena for human activity.

Ingólfstorg and Víkurgarður

- Particular attention should be paid to the interaction of town squares, buildings, the local environment and traffic flow.
- Design and finishing should be of the highest quality.
- Every effort should be made to facilitate public spaces for the benefit of the buildings and the citizens.

Building plan – size requirements for the hotel

- A new 3– or 4–star hotel with 130 rooms and essential auxiliary facilities must be located in the area.
- According to the approved local area plan, the building may be on a maximum of 3 – 4,5 floors with a floor area of up to 4500 m² above ground level.

Other points of emphasis include:

- The location of the hotel can be anywhere within the competition area, except in Víkurgarður.
- Construction and materials should be of the highest quality.
- The new hotel building should have regard for the older buildings in the area while reflecting contemporary architecture in a positive way.
- The historical context of the area should be taken into account and it should be enhanced.
- Public areas should be on the ground floor of the building.
- No parking requirements are anticipated regarding the proposal.
- The building should be a positive addition to the look of the city.

3. TECHNICAL ARRANGEMENT OF THE COMPETITION

3.1. RIGHT OF PARTICIPATION

The first stage of the competition is open to everyone except members of the panel of judges, the secretary of the panel of judges, the competition steward and advisors to the panel of judges, and also those who work for the same firm as those people or anyone closely related to them. Any cases of doubt should be referred to the Icelandic Society of Architects.

Any participants selected to take part in second stage of the competition who do not have permission to submit drawings to the Reykjavik Planning and Buildings Department should ensure that they have a certified partner.

3.2. DELIVERY OF COMPETITION DOCUMENTS – ENTRY FEE

This competition brief, entry forms and the other documentation will be available to participants (in both stages of the competition) on the website of the Reykjavik Planning and Buildings Department, www.skipbygg.is, or from the Icelandic Society of Architects, www.ai.is, from 19. October 2011.

Competition documents other than the competition brief will be available only to those who register to participate and pay a non-refundable entry fee of ISK 5,000. Registration must be made using a special application form, and only electronic payments will be accepted. When registering, participants select a password which will allow them access to a special location where the competition documents are stored.

3.3. COMPETITION DOCUMENTS

1. This competition brief.
2. Part of the Reykjavik master plan for 2001–24, including explanatory notes, the city centre development plan and a handbook on building preservation.
3. The local area plan for the Kvosin district, as well as the current terms and conditions.
4. Amendments to the local area plans within the competition area.
5. Local area plans for adjacent areas.
6. Digital map with an aerial photograph of the competition area and the Kvosin district.
7. Schematic drawings of the buildings within the competition area.
8. Schematic drawings of the buildings showing only their appearance, profiles and basic street plans around the periphery of the competition area.
9. Plans of the sites within the competition area.
10. The approved proposal Verkstæðis 3 for the design and planning of Ingólfstorg, approved by Reykjavik City Council on 23 February 1993.
11. A 3D computer model of the competition area and Kvosin region.
12. Housing survey for Aðalstræti, Vallarstræti, Thorvaldsensstræti and Kirkjustræti Report no. 125.
13. Buildings registry for the area provided by Reykjavik City Museum. Report no. 157.
14. Summary of old maps, pictures and earlier ideas.
15. Competition Rules from the Icelandic Society of Architects in Icelandic and English.

In addition, please note the following reports and documents:

Relevant legislation and regulations:

- The Planning Act No. 123/2010 Act on Constructions No. 160/2010
- Planning Regulations No. 400/1998 as amended
- Building Regulations No. 441/1998 as amended
- National Heritage Act No. 107/2001
- The Preservation of Buildings Act No. 104/2001
- Cultural Strategy for Man-made Structures

3.4. COMPETITION PROPOSALS

Participants should submit the following documents in hard copy and on a CD (in PDF format):

1. **An explanatory note** (max. 1000 words) describing the key points of the proposal, its main assumptions and goals and an outline of its major components. The explanatory note should be included with the proposal drawings with an additional eight copies on A4 sheets. Reduced size copies of drawings may be included in the explanatory note.
2. **Area plan diagram**, north uppermost, at a scale of 1:1000.
3. **Schematic view**, north uppermost, up at a scale of 1:500.
4. **Cross sections** at a scale of 1:500.
5. **Elevations, cross sections and floor plans of the hotel building** at a scale of 1:500.
6. **Other diagrams that competitors believe necessary.**

Drawings must be on A1 sheets (59.4 x 84.1 cm). All text must be typed. The proposal, including the explanatory note, may not exceed two sheets. Submitted drawings must be on opaque paper fixed onto cardboard or foam cardboard; the drawings should be horizontal (i.e. landscape) one after the other. The order of the drawings should be clearly indicated. Drawings must also be submitted in PDF format on a CD.

3.5. QUERIES

There will be two deadlines for queries: the first is 2. November 2011 and the second is 21. December 2011. Queries must be sent before midnight GMT on the specified dates to the competition steward, who will forward a copy to the panel of judges.

When queries and responses are ready, the competition steward will send a notification to all registered participants to the email address that was provided in the registration application. The aim is to have the responses to queries ready before 9. November and 4. January 2012.

3.6. SUBMISSION DEADLINE, LABELLING AND DELIVERY OF PROPOSALS

- Proposals should be marked and labelled and delivered as follows:
- There should be a 2x5 cm box in the lower corner of each proposal sheet into which the five-digit identification number should be inserted. An opaque envelope marked with the words *Name slip (Nafnmiði)* and the identifying number must accompany the proposal. The envelope should contain the names, addresses, email addresses and phone numbers of the participants.
- Proposals must be delivered unfolded in flat packaging. The packaging should be labelled with the same identifying number as the envelope.
- Proposals must be delivered to the confidential representative no later than 17:00 GMT on 18. January 2012. The competition steward will receive proposals at the offices of the Icelandic Society of Architects at Engjateig 9, 2nd floor, 105 Reykjavik, between 14:00 and 17:00 that day.
- On delivery of the proposal, the competition steward will provide the competitor with a receipt marked with the proposal's identification number.
- Competitors who wish to deliver proposals before the specified deadline should consult with the competition steward. Proposals may be submitted by post or by courier before the deadline. A receipt from the relevant courier should be sent to the competition steward by email within 24 hours of submission. The notification should include the delivery registration number. Proposals will not be accepted more than seven days after the deadline. Submitted proposals should be addressed to the competition steward, see Section 3.8 below. Notification of the receipt of incoming proposals will be sent by email.
- The acceptance and consideration of a proposal is subject to the mandatory requirements that it is submitted at the correct time and that anonymity is assured.

3.7. PANEL OF JUDGES AND THE JUDGES SECRETARY

The panel of judges will be made up of the following:

Nominated by the City of Reykjavík:

Hjálmar Sveinsson, representative from the Reykjavik Planning Authority

Júlíus Vífill Ingvarsson, representative from the Reykjavik Planning Authority

Kristín Þorleifsdóttir PhD, Landscape Architect FÍLA

Pétur Þór Sigurðsson, Attorney

Nominated by the Icelandic Society of Architects:

Páll H. Hjaltason, Architect FAÍ, chairman of the panel of judges

Hilmar Þór Björnsson, Architect FAÍ

Sigrún Birgisdóttir, Architect FAÍ

Secretary of the panel of judges:

Lilja Grétarsdóttir, Architect

The following members will advise the panel of judges:

- Kristin Jarmund, Architect from Norway
- Ólöf Örvarsdóttir, Architect and Manager of the Reykjavik Department of Planning and Construction
- Ólafur Bjarnason, Manager, Reykjavik Department of Transport
- Nikulás Úlfar Másson, Director of National Architectural Heritage Board
- Guðný Gerður Gunnarsdóttir, Curator, Reykjavik City Museum

If the judges deem it necessary to call on parties other than those listed above, the competition steward will notify the registered participants by email.

3.8. COMPETITION STEWARD

The competition steward nominated by the Icelandic Society of Architects is:

Haraldur Helgason, Architect FAÍ

Hvassaleiti 74, 103 Reykjavík

Tel: 568 2707

Mobile: 897 6874

E-mail: harh@simnet.is

All enquiries and comments must be directed to the competition steward.

3.9. RESULTS

The panel of judges is expected to complete the assessment of the first stage by 29. February 2012.

At the completion of the first stage, all participants will be sent the judges' results without removing anonymity, stating which proposals have been selected to participate in the second stage of the competition. Participants in the second stage will receive detailed instructions, which are expected to be available in March 2012.

At the completion of the second stage, anonymity will be removed and the judges' decision will be announced. The results of the competition will be announced in public. The results will be reported in the media at a press conference, and the decision of the panel of judges will be delivered to competitors and the competition promoters. The

decision will state which proposals will be awarded prizes and who their authors are. Any noteworthy proposals will also be mentioned.

The judges will publish a comprehensive report regarding the competition and provide comments on all the proposals that were submitted for assessment.

3.10. EXHIBITION – REVIEW MEETING

At the end of the second stage of the competition, the purchaser will hold an exhibition of all the proposals submitted in both rounds and considered in the competition. Proposals will be exhibited with the authors' names unless a participant requests otherwise. The exhibition will be advertised at a later date and will be opened as soon as the results are announced. In addition, the proposals will be made available on the following websites: www.skipbygg.is and www.ai.is.

Following the presentation of the results of the competition and the opening of the exhibition of the proposals, an open review meeting will be held in which the judges will go over their decision. Entrants will be specially invited to this meeting, which will be held by the Icelandic Society of Architects.

3.11. RETENTION OF COMPETITION PROPOSALS

The Museum of Design and Applied Art will be presented with all the submitted proposals at the end of the exhibition. Owners of the proposals will be able to consult museum staff regarding access to their submissions.

3.12. RIGHT OF USE OF COMPETITION PROPOSALS

The promoter acquires the right of use of all proposals that receive a prize, within the limitations of copyright law. The promoter enters into contracts with the authors concerning the further development of their proposals after the competition ends, should the authors so request.

The promoter will not use any authors' proposals other than those that receive prizes in the competition. The promoter may also present the prize-winning proposals for its own benefit, including for promotion of the competition and when the judges' decision is announced, without further payment to the authors. Promotion includes the publication of the judges' decision and the announcement of the results of the competition.

The authors of up to five proposals are entitled to participate in the second stage of the competition.

The promoter will publish the proposals in their entirety, if they are considered noteworthy by the panel of judges. The promoter is entitled to publish without paying the authors of the proposal specifically for publication rights.

3.13. THE APPROVAL OF THE COMPETITION BRIEF

This competition brief along with the competition rules of the Icelandic Society of Architects are the basis of this competition. The competition brief is approved by the promoter of the competition, the management of the Icelandic Society of Architects and the panel of judges. The Icelandic Society of Architects will have full access to all the proposals and competition documents for additional publication of the results.

Reykjavík 19. October 2011

On behalf of the City of Reykjavik

Ólöf Örvarsdóttir, Architect and Manager of the Reykjavik Department of Planning and Construction

On behalf the Icelandic Society of Architects:

Logi Már Einarsson, Architect and chairman of the Icelandic Society of Architects

Panel of judges

Páll H. Hjaltason, Architect FAI, jury panel chairman

Hjálmar Sveinsson, representative from the Reykjavik Planning Authority

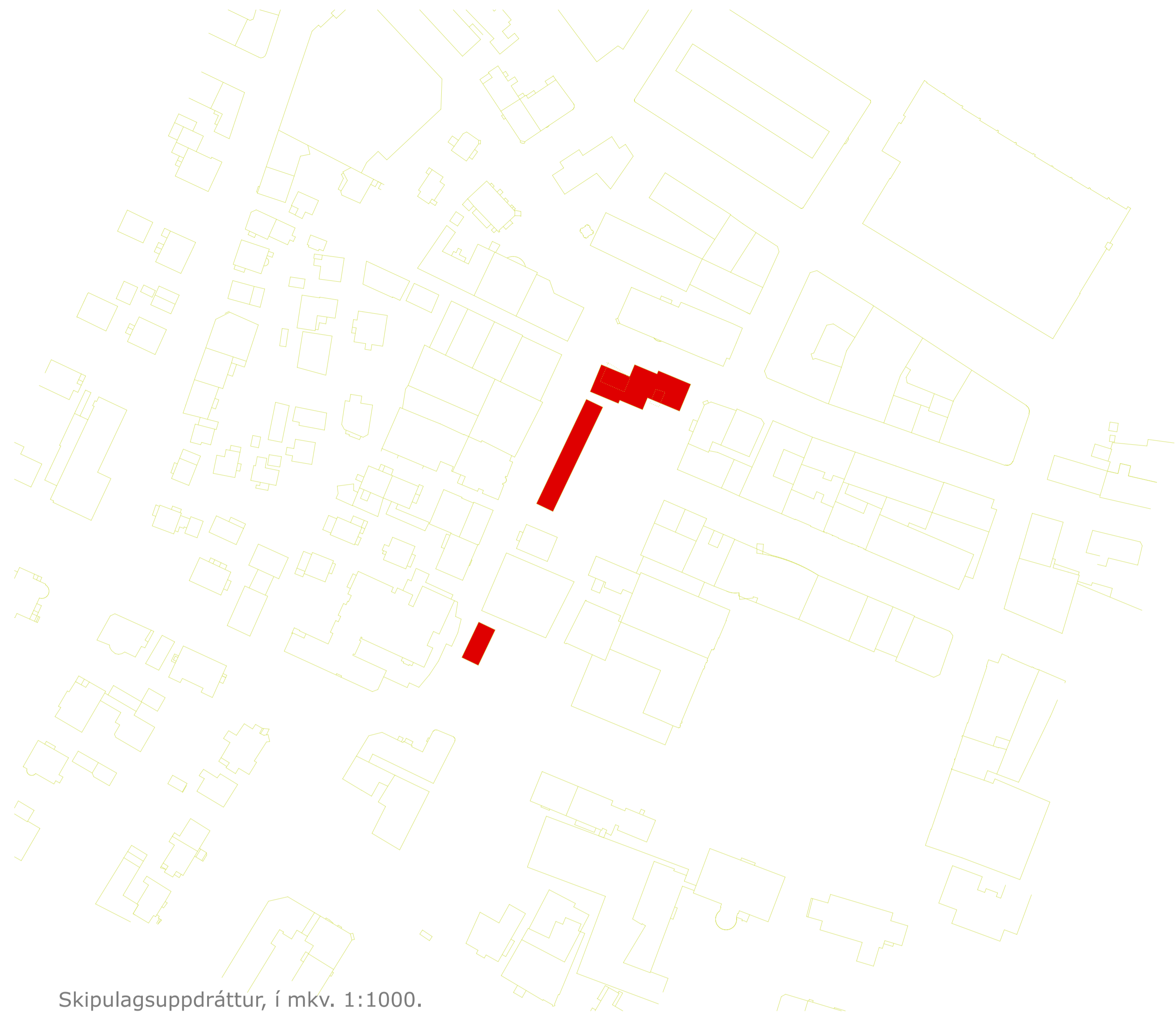
Júlíus Vífill Ingvarsson, representative from the Reykjavik Planning Authority

Hilmar Þór Björnsson, Architect FAÍ

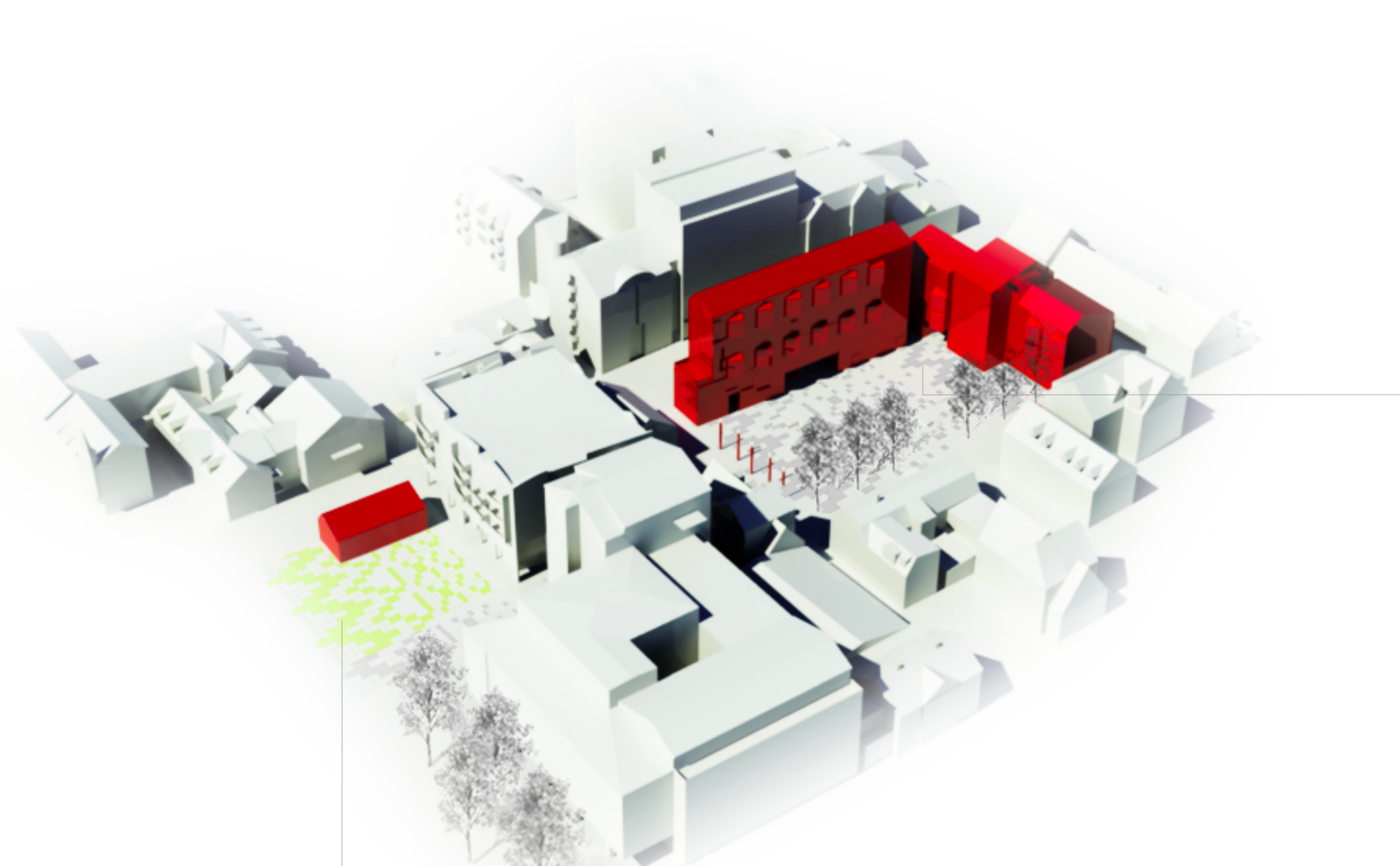
Kristín Þorleifsdóttir, Ph.D., Landscape Architect FÍLA

Sigrún Birgisdóttir, Architect FAÍ

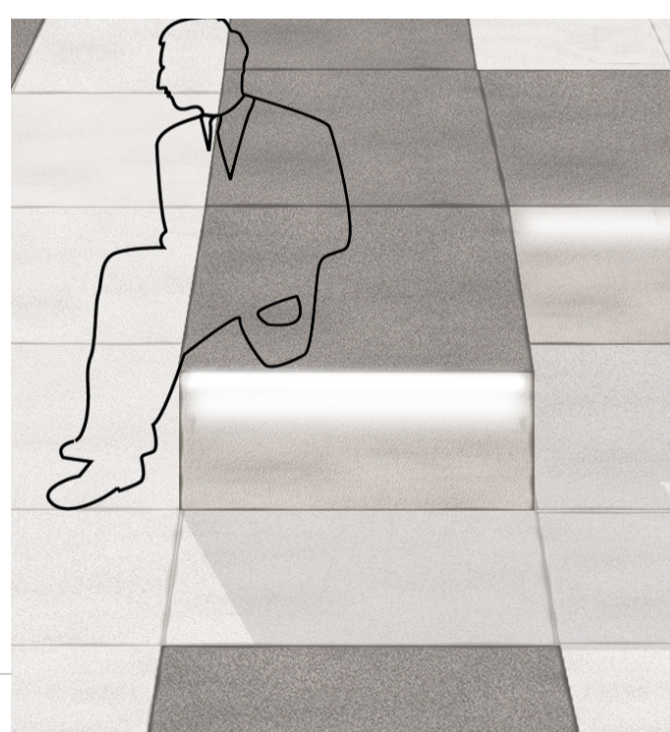
Pétur Þór Sigurðsson, Attorney

Skipulagsuppráttur, í mkv. 1:1000.

Afstöðumynd, í mkv. 1:1000.

Afstöðumynd, í mkv. 1:1000.

Almennt yfirlit

Hönnunarsvæðið er í hjarta Reykjavíkur og er einn elsti hluti borgarinnar. Það gerir grundvöll allrar hönnunarinnar að hrifandi verkefni.

Staðsetningin setur hönnuninni fjölda markmiða þar sem hún hefur mikil áhrif á borgina, íbúa hennar og ferðamenn. Þar sem svæðið er í miðborginni þá býður það þegar upp á ýmsa jákvæða kosti eins og sögulega mikilvægar byggingar, opinbert rými sem hjólabrettafólk, bifhjóla fólk og viðskiptavinir verzlana nýta sér og fjölbreytta flöru veitingastaða og kaffihúsa sem breiða úr sér út á gangstétt á sumrin. Nýja hönnunin festir þessa kosti opinbers rýmis í sessi um leið og hún leggur áherslu á nýstárlegt útlit.

Það er sérhverri borg nauðsynlegt að undirstrika eiginleika umhverfis síns á tímum alþjóðavæðingar og sífellt hraðari endurnýjunar. Þrátt fyrir þá þróun hefur Reykjavík haldið í einstök og sterk einkenni sín á margan hátt og gefur það nýju hönnuninni mikinn þrótt. Þessi tillaga felur í sér að hampa litum Reykjavíkur sem grunnþætti í persónuleika borgarinnar. Sterkir litir gefa til kynna liflega miðborg en hlutverk þeirra er fyrst og fremst að tengja hana við umhverfi sitt. Umhverfið er lykilmáttur í hönnuninni og mynstrin á torgunum eru hluti af því.

Opinber rými

Torgin tvö, Ingólfstorg og Víkurgarður, eru tengd saman á tvenna vegu í nýju hönnuninni. Annars vegar er það samfelld lína sem byggingarnar mynda við vesturhlíð hönnunarsvæðisins og hins vegar yfirborð torgsins sjálfs. Byggingin sjálf er fremur mjó og skilur það eftir meira rými fyrir torgin. Mynstrið sem sléttar steinsteypuhellurnar í gráum tönum mynda á rætur sínar að rekja í hefðbundnar íslenskar lopapeysur. Það þrjónar saman hina mismunandi búta hönnunarinnar.

Notagildið skiptist skilmerkilega í tvennt. Syðra torgið, Víkurgarður, er grænn almenningsgarður en Ingólfstorg í norðri er hins vegar leikvöllur iðandi borgarlífsins. Garðurinn myndi tengjast hinum garðinum við hlíðina á honum, hugsanlega alla leið að Tjörninni og í kringum hana. Þetta myndi skapa samfellt grænt svæði borgarbúum til dægurvalar í framtíðinni. Staðsetning garðsins í suðri býður einnig upp á frekari möguleika með gróður. Þess háttar garður í miðborginni gæti orðið nokkurs konar grasagarður sem sýndi flöru íslenskra trjáa, runna og blóma, jafnt borgarbúum sem ferðamönnum til yndisauka. Trén myndu einnig verja skrifstofur við Kirkjustræti fyrir hitanum af sólskininu á sumrin.

Ingólfstorg væri vel afmarkað með einstöku gangstéttaryfirborðinu, nýjum byggingum í norðri og vestri og röð trjáa í austri. Yfirborð torgsins væri að mestu jafnhátt og gerði það að umferð gangandi vegfarenda, hjólaíðamanna og annarra auðveld. Setusvæði og litlar bugður fyrir hjólabrettafólk yrðu felldar inn í mynstrið í hönnuninni. Lagt er til að öndvegissúlurnar sem eru á torginu verði áfram á sínum stað en auk þess er gert ráð fyrir plássí fyrir náttúruleik í hönnuninni. Nýjar innsetningar gætu komið og farið og torgið yrði þannig að opnu sviði fyrir íslenska og erlenda listamenn.

Litla torgið á milli Ingólfstorgs og Víkurgarðs gæti gegnt hlutverki bílastæða en á virkari hátt en áður. Eldvarnarsveggur í suðri sem málaður er hvítur gæti verið notaður sem tjald fyrir kvikmyndasýningar utandyra.

Byggingar

Ætlunin er að láta jarðhæðina renna saman við svæðið fyrir utan. Í Víkurgarði yrði ný bygging sem hýsti lítinn vetrargarð eða blómabúð. Á jarðhæðinni sem snýr að Ingólfstorgi er lagt til opinbert og hálfopinbert rými á borð við kaffihús og veitingastaði, lestrar- og netsvæði og hjóla- og hjólabrettaleigu. Þá er gert ráð fyrir veggjalist og tilkynningaskilti á ákveðnum veggjum bygginganna.

Hönnunin að nýja hótelinu gerir ráð fyrir tveimur byggingum: aðalbyggingu við norðurenda Ingólfstorgs og annarri við vesturhlíð þess með glergangi með útsýni yfir götuna og opið torgið. Þannig rennur mannlífið á torginu saman við mannlífið inni í hótelinu og öfugt. Þetta sérstaka umhverfi er þungamiðja hótelhönnunarinnar. Hvert og eitt hótélherbergi er með útsýni yfir sögulegar byggingar og einkennandi götumynd Reykjavíkur og sést hún strax við dýrnar að herberginu. Það minnir gestina á það hvar þeir eru staddir og hvers vegna það sé svo sérstakt. Útveggir jarðhæðarinnar eru að mestu úr gegnsæju gleri sem leyfir byggingunni að anda og að njóta umhverfisins í gegnum spegilmynd glersins. Gangandi vegfarendur geta farið í gegnum bygginguna þar sem hún opnast út á við á nokkrum stöðum á jarðhæðinni.

Sögulegu byggingarnar Aðalstræti 7 og Vallarstræti 4 sem fyrir eru gætu orðið hluti af hótelinu og boðið upp á herbergi sem skreytt væru á hefðbundnari hátt á efri hæðinni auk kaffihúsa á jarðhæðinni. Þá væri hægt að leigja út íbúðir í vallarstræti 4, jafnvel til listamanna sem ynnu við sibreytilegar innsetningar á Ingólfstorgi.

Byggingarefni og vinnuafi við nýja hótelið ætti að vera af hæstu mögulegu gæðum og ætti að vera innlent að eins miklu leyti og mögulegt er.

Sneiding A-A, í mkv. 1: 500.

Sneiding B-B, í mkv. 1: 500.

Útlitsmyndir, í mkv. 1: 500.

Vesturhlíð

Norðurhlíð

Austurhlíð

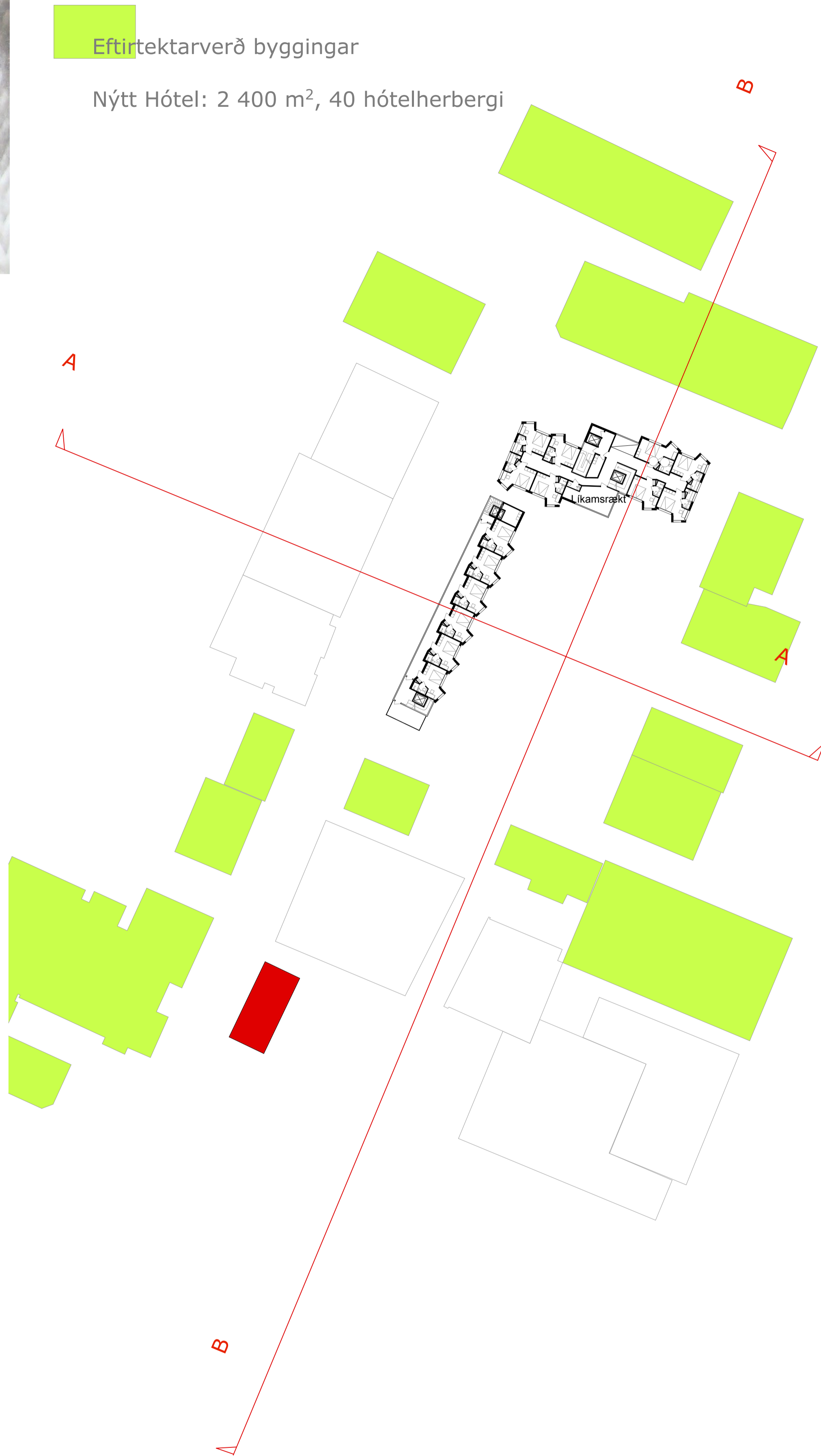

Suðurhlíð

2 7 6 0 4

Eftirtektarverð byggingar

Nýtt Hótel: 2 400 m², 40 hótélherbergi

Grunnmynd, 3. hæðar, í mkv. 1: 500.

Grunnmynd, 5. hæðar, í mkv. 1: 500.

Grunnmynd, 4. hæðar, í mkv. 1: 500.

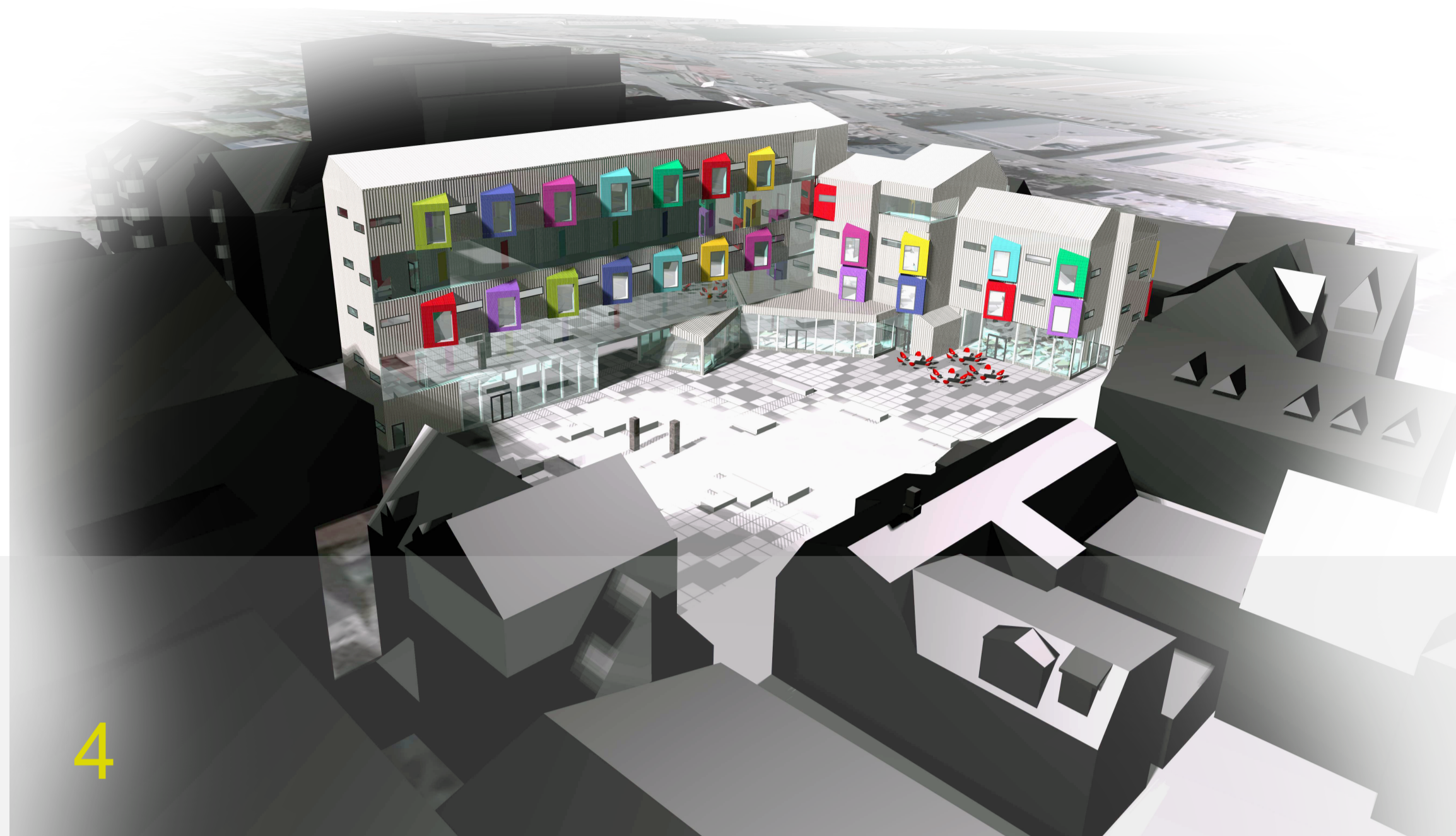
Grunnmynd, 2. hæðar, í mkv. 1: 500.

Grunnmynd, 1. hæðar, í mkv. 1: 500.

Tämä diplomityö käsittelee Reykjavikin Kvosin kaupunginosassa sijaitsevan Ingólfstorgin ja sen ympäristön kehittämistä arkkitehtuurin keinoin. Diplomityön pohjana on aiheesta järjestetty yleinen arkkitehtuurikilpailu. Kvosin on Reykjavikin varhaisin keskittymä ja alueella on useita alkuperäisiä rakennuksia. Se sijaitsee edelleen keskeisesti Reykjavikin kaupunkirakenteessa ja suurin osa sen rakennuksista on suojeltu. Kehityssuunnitelmassa keskityn erityisesti alueen historiallisten arvojen sekä paikallisen ilmapiirin vaalimiseen. Olen nainen osa työtä on alueelle rakennettavan uuden hotellisuunnitelman laatiminen. Tarkastelussa Reykjavikin arkkitehtuurin ominaispiirteiksi nousee pienimittakaavaisuus värikkyys, aaltopellin moninainen käyttö sekä poikkeuksellisista luonnon olosuhteista juontuva ainutlaatuisuus.

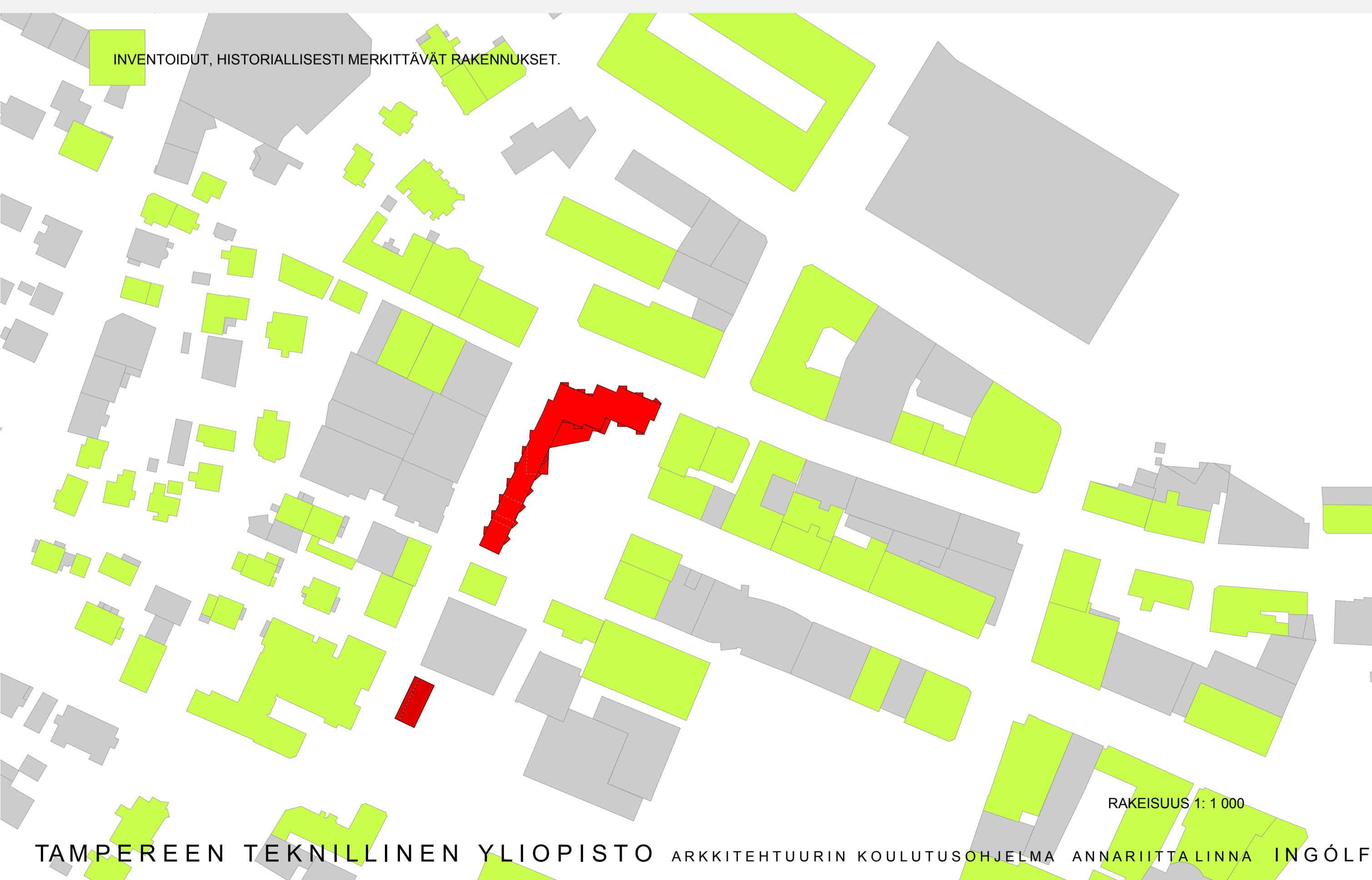

1 2 3 4

Nykyisellään hajanainen kokonaisuus on nivottu yhteen kahdella eri teemalla. Toinen on alueen länsipuolella kulkeva jatkuva rakennusmassojen linja ja näkymien rajaaminen ja toinen on yhtenäisenä jatkuva metafyyminen islantilaisen villapaidan kuviointi katutasossa. Rakennusmassat aukoiden länsilaidalla ovat kapeahkoja jättäen tilaa sopivan kokoisille aukioille. Ingolfstorgin puolella länsilaidan rakennusmassa on viisikerroksinen ja rajaa pois tarkoituksellisesti näkymät torilta Aðalstraetin vastakkaiselle puolelle.

INVENTOIDUT, HISTORIALISESTI MERKITTÄVÄT RAKENNUKSET.

RAKEISUUS 1: 1 000

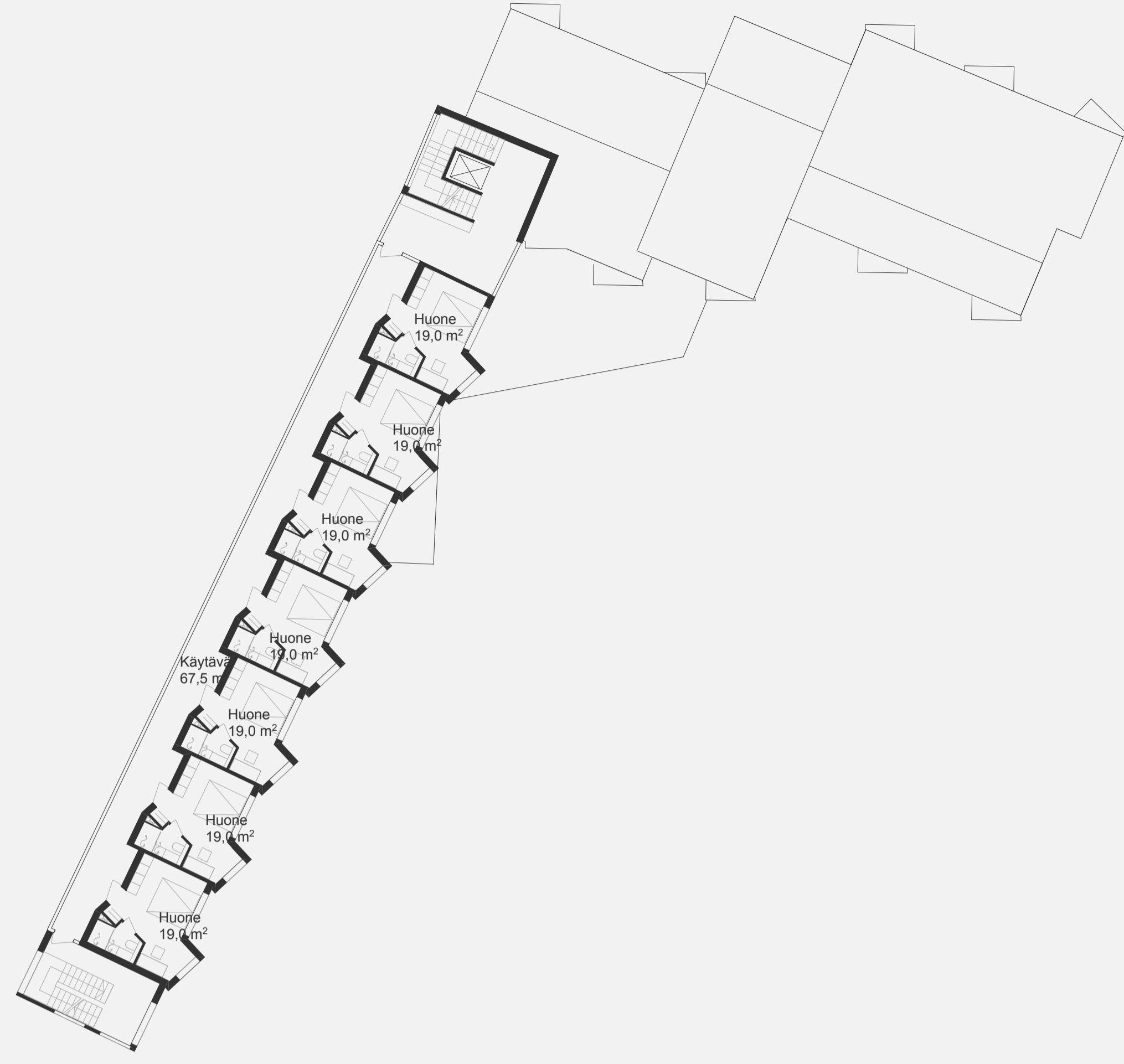
Talvipuutarha
51,5 m²
Toimisto
15,0 m²

Viheraukio

Puisto

Kahvila 86,0 m²
Kokoustila 35,5 m²
Keittiö 71,0 m²
Ravintola 71,0 m²
WC 9,0 m²
Toimisto 27,0 m²
WC 13,0 m²
Aulatilat 90,5 m²
Lukusali 85,0 m²
Graffitiseinä
Penkit
Tila, aidetokaselle
Vuokraamo (pyörä, työlalatu, ym) 70,5 m²
Penkit
Toimisto 15,5 m²
Penkit
Kaaret ja korokkeet ruilalatuun

HOTELIN POHJAPIIRUSTUS KATUTASON TOIMINTOINEEN 1 : 250

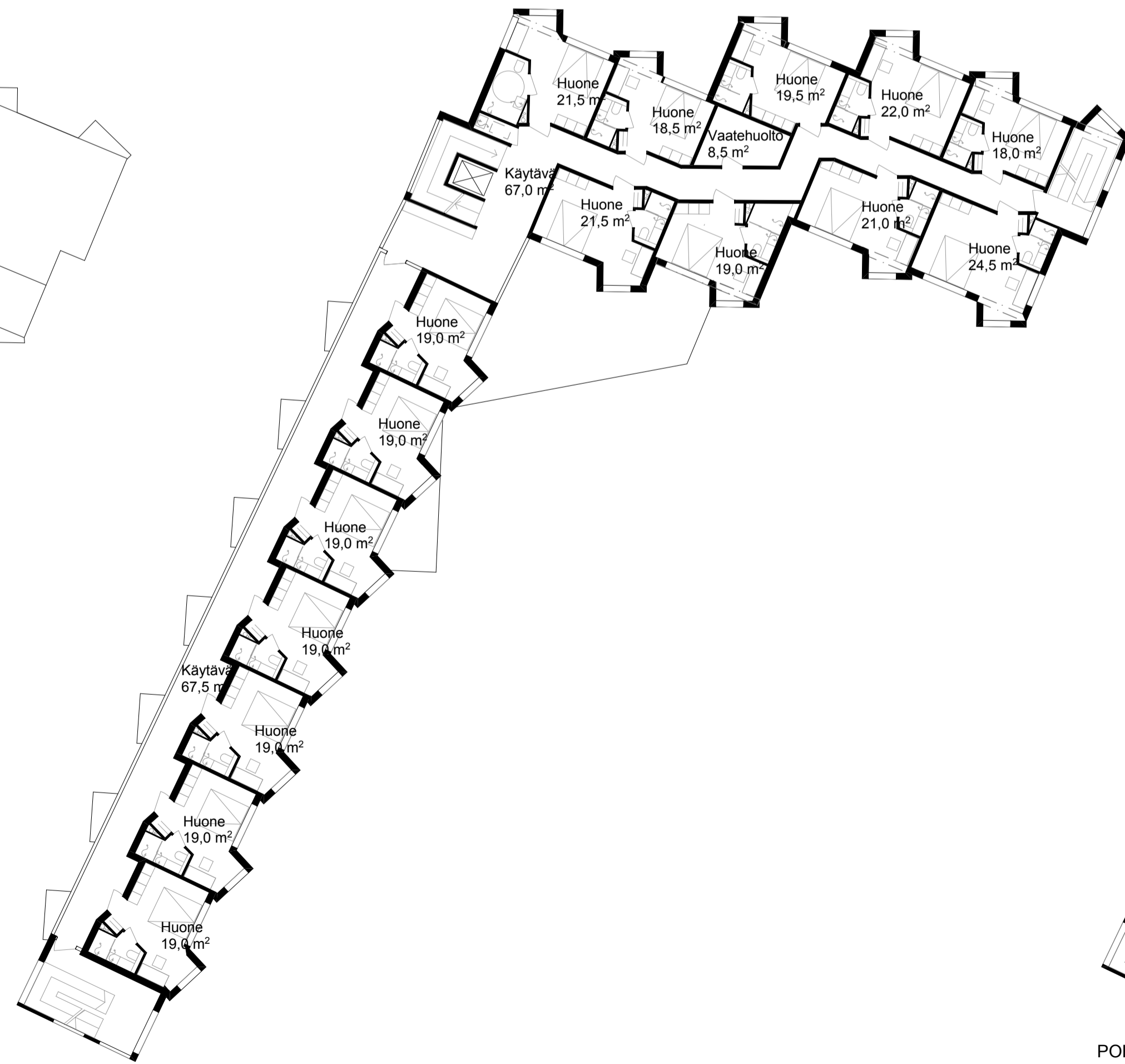
POHJAPIIRUSTUS 5. KRS 1: 200

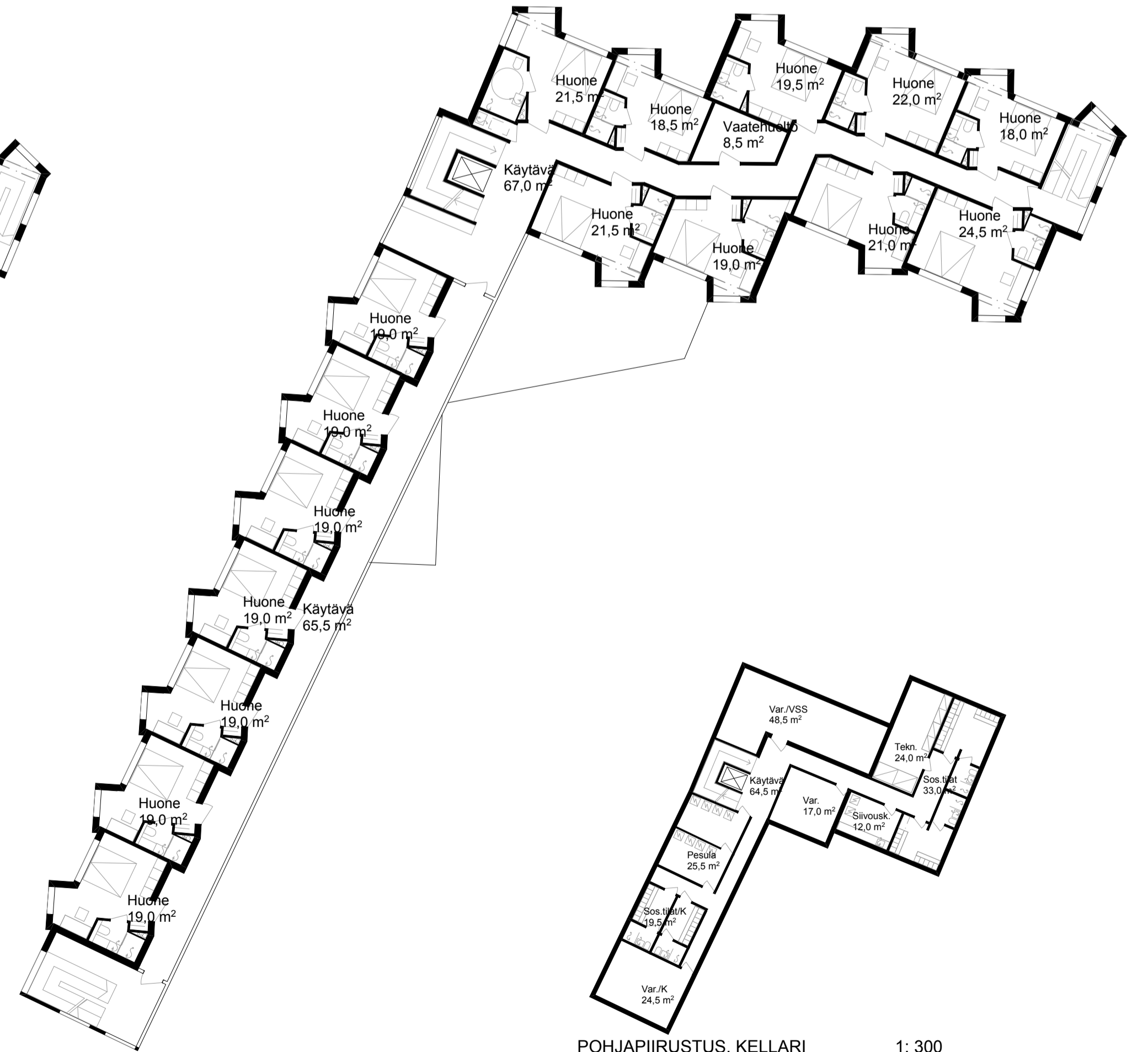
NÄKYMÄ HOTELLIHUONEESTA.

POHJAPIIRUSTUS 4. KRS 1: 200

POHJAPIIRUSTUS 3. KRS 1: 200

POHJAPIIRUSTUS 2. KRS 1: 200

POHJAPIIRUSTUS, KELLARI 1: 300

ALUELEIKKAUS A-A 1: 250

Hotellisuunnitelman kantava ajatus ympäristön korostamisesta erilaisin näkymin toteutuu ulkonevien viistoon suunnattujen reilusti aukotettujen erkkereiden avulla. Erkkerit toistavat tyypillisen islantilaisen rakennuksen moninaisia ulkonevia rakenteita talojen kulmassa, sisäänkäynnissä, parvekkeissa ja ullakkosyvennyksissä.

Reykjavik on värikäs. Reykjavik on aaltopeltiä. Reykjavik on hauska sommitelma, lähes satumainen maisema. Tätä heijastelee konkreettisestikin uusi keskustan hotellisuunnitelma. Kirkkaat värit sopivat luontevasti kaupungin keskustoihin, jotka edustavat ympäristöltään dynaamisuutta ja jatkuvaa muutosta, mutta erityisesti Reykjavikissa värikkyyden on osa ainutlaatuisia paikallista kaupunkiympäristöä. Hotellirakennuksen viistetyt katot kääntyvät seinästä eheänä visuaalisena pintana ja sinkitty luonnonharmaa aaltopelti muodostaa parin harmaan taivaan kanssa. Rakennuksen ulkoiset elementit tukeutuvat vahvasti ympäristöstä poimittuihin elementteihin ja sen kaupunkikuvalliset edut kumpuavat kokonaissuunnitelmasta.

ALUELEIKKAUS B-B 1: 250

ETELÄÄN

LÄNTEEN

POHJOISEEN

ITÄÄN

JULKISIVUT 1: 500